

የኢየሱስ ምሳሌያዊ አስተምህሮዎች

የመንግሥተ ሰማይ ምሥጢራት
መፍቻ

ዶክተር ጄ. ድዋይት ፐንተኮስት
Dr. J. Dwight Pentecost

ተርጓሚ አቢይ ደምሴ

Published by
LAPSLEY/BROOKS FOUNDATION

Addis Ababa --- Dallas, Texas

Ethiopia U.S.A.

1989 - 1997

መብቱ በሕግ የተጠበቀ ነው

All Rights Reserved

1989 (1997 እ.አ.አ.)

ይህ መጽሐፍ የተተረጎመው፦

“The Parables of Jesus”

by Dr. J. Dwight Pentecost

Copyright 1982

Zondervan Corporation

Grand Rapids, Michigan, U.S.A.

ከሚለው መጽሐፍ ሲሆን

የታተመውም በደራሲው ፈቃድ ነው።

የላፕሲ/ብሩክስ ፋውንዴሽን

ስልክ 201464፥ ፖስታ 41221

አዲስ አበባ፥ ኢትዮጵያ

Publisher

Lapsley/Brooks Foundation

Dallas, Texas, U.S.A.

አንደኛው እትም የቀረበው “የኢየሱስ ምሳሌዎች”

በሚል ርእስ ነው

ሁለተኛ እትም 1992 ዓ.ም. (2000 እ.አ.አ.)

የመጽሐፍ ማውጫ

መቅደም	9
መግቢያ	10
1. ባለ መድኃኒቱ	21
ሉቃስ 4:23	
2. እራፊው ልብስና ያረጀው አቁማዳ	24
ማቴዎስ 9:16-17፤ ማርቆስ 2:21-22፤ ሉቃስ 5:36-39	
3. ዕውራን መሪዎች	27
ማቴዎስ 7:3-5፤ ሉቃስ 6:39-42	
4. ብልሁና ሰነፉ ቤት ሠሪዎች	29
ማቴዎስ 7:24-29፤ ሉቃስ 6:43-49	
5. ገበያ ውስጥ የሚቀመጡ ልጆች	31
ማቴዎስ 11:16-19፤ ሉቃስ 7:29-35	
6. ሁለቱ ተበዳሪዎች	33
ሉቃስ 7:41-50	
7. የክርስቶስን እሱነት የሚያረጋግጡ ምሳሌዎች	36
ማቴዎስ 12:22-30፤ ማርቆስ 3:22-27	
8. ባዶው ቤት	39
ማቴዎስ 12:43-45	
9. የመንግሥቱን አዲስ ቅርጽ የሚመለከቱ ምሳሌዎች	42
10. ዘረው፥ የሚዘራው ፍሬና መሬቱ	46
ማቴዎስ 13:3-23፤ ማርቆስ 4:3-25፤ ሉቃስ 8:15-18	
11. ታዳጊው ቡቃያ	49
ማርቆስ 4:26-29	
12. እንክርዳዶች	50
ማቴዎስ 13:24-30	
13. የስናፍጭ ዘር	52
ማቴዎስ 13:31-32	
14. ከዱቄት የተደባለቀ እርሾ	54
ማቴዎስ 13:33	

15. እርሻ ውስጥ የተሰወረው መዝገብና መልካሙ እንቁ.....	56
ማቴዎስ 13: 44-45	
16. መረቡ	59
ማቴዎስ 13: 47-50	
17. የቤቱ ጌታ	60
ማቴዎስ 13: 52	
18. ክፉው አገልጋይ	62
ማቴዎስ 18: 21-35	
19. መልካሙ እረኛ	65
ዮሐንስ 10: 1-18	
20. መልካሙ ሳምራዊ	68
ሉቃስ 10: 30-37	
21. ጎትጓቹ ወዳጅ	73
ሉቃስ 11: 1-10	
22. ሞጽ ባለጸጋ	76
ሉቃስ 12: 16-21	
23. ትጉሆቹ አገልጋዮች	80
ሉቃስ 12: 35-40	
24. ፍሬ አልባዋ የበለሰ ዛፍ	83
ሉቃስ 13: 6-9	
25. የሠርጉ ግብዣ ስፍራ መቀመጫዎች	86
ሉቃስ 14: 7-11	
26. ታላቁ ድግስ	89
ሉቃስ 14: 16-24	
27. ግንበኛው ሰውዬና ጦረኛው ንጉሥ	93
ሉቃስ 14: 25-33	
28. በጉን የሚፈልገው እረኛ፥ ድሪሟን የምትፈልገው ሴት፥ እና ልጁን የሚጠባበቀው አባት	96
ሉቃስ 15: 1-32	
29. ልባሙ መጋቢ	105
ሉቃስ 16: 1-13	
30. ባለጠጋውና አንድ ድሀ ሰው	108
ሉቃስ 16: 19-31	

31. የማይጠቅም ባሪያ	112
ሉቃስ 17:7-10	
32. ያልታከተችው መበለት	114
ሉቃስ 18:1-8	
33. ፈሪሳዊውና ቀራጩ	116
ሉቃስ 18:9-14	
34. የወይኑ አትክልት ስፍራ ሠራተኞች	122
ማቴዎስ 20:1-16	
35. አሥሩ ምናኖች	126
ሉቃስ 19:11-27	
36. ሁለቱ ልጆች	130
ማቴዎስ 21:28-32	
37. የወይኑ አትክልት ስፍራ ባለቤት	132
ማቴዎስ 21:33-44	
38. የሠርጉ ድግስ	136
ማቴዎስ 22:1-14	
39. የበለሲቱ ዛፍ	140
ማቴዎስ 24:32-34	
40. በረኛው	143
ማርቆስ 13:33-37	
41. ጥንቁቁ ባለቤት እና ልባሙ አገልጋይ	145
ማቴዎስ 24:42-51	
42. አሥሩ ልጃገረዶች	148
ማቴዎስ 25:1-13	
43. መክሊቶች	151
ማቴዎስ 25:14-30	
44. በጎቹና ፍየሎቹ	153
ማቴዎስ 25:31-46	
45. በምሳሌዎቹ የተጠቀሰው መንግሥት ትምህርተ-ሃይማኖት ትርጓሜ	157
የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ ማውጫ	176

ምስጋና

ይህ የትርጉም ሥራ ዳር እንዲደርስ ሞያዊ እርዳታ በመስጠት ረገድ የተሳተፉትን ኢትዮጵያውያን በሙሉ፥ በተለይም ጽሑፉን በማረም የረዱንን፥ አቶ ተክሌ ገብረ መድህን፥ ጀን ከምበርስ፥ ትፍስህት ለማ፥ እንግዳሽ ማርቆስ እና ኤዲተር ገበየሁ አየለን ከልብ እናመሰግናለን።

ማሳሰቢያ

◆ የመጽሐፉ ተርጓሚ በዚህ ጽሑፍ ውስጥ አንዳንድ ክፍሎችን ግልጽ ለማድረግ ሲል በደራሲው ፈቃድ አንዳንድ ማብራሪያዎችን ጨምሯል።

◆ በዚህ መጽሐፍ፣ ከመዝሙረ ዳዊት ከምዕራፍ 10-146 ውስጥ የተጠቀሱ ጥቅሶች ሁሉ ከድሮው (1954 ዓ.ም.) መጽሐፍ ቅዱስ በቅንፍ የተጠቀሱትን ምዕራፎች ያመለክታሉ።

◆ በዚህ መጽሐፍ ውስጥ የተጠቀሱት የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች በሙሉ ከሚገኙበት የገጽ ቁጥር ጋር በዚህ መጽሐፍ መጨረሻ በ“ጥቅስ ማውጫ” ላይ ቀርበዋል።

◆ “ሰማይ” የሚለውን ዕንሰ-አባብ ለመግለጥ የሚያገለግለው የግሪክኛ ቃል ‘ኡራናስ’ [‘ouranos’] ነው። ይህ ቃል አንዳንድ ጊዜ በብዙ ቁጥርም ጥቅም ላይ የሚውል ሲሆን፣ ትርጉሙን ግን አይቀይርም። ሆኖም ቃሉ በግሪክኛም ሆነ በአማርኛ የተለያዩ ትርጉሞች አሉት። (የጥንት ግሪኮች ከመሬት በላይ ሦስት ደረጃዎች አሉ ብለው ያምኑ ነበር፡- ከባቢ አየር፣ ጠፈር፣ እና እግዚአብሔር የሚኖርበት ቦታ። በ2ኛ ቆሮንቶስ 12፡2-4 ላይ ያለው የጳውሎስ መልእክት ይህን አመለካከት ያንጸባርቃል።)

በአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስ ይህ ቃል ብዙውን ጊዜ “ሰማይ”፣ “ሰማያት”፤ አንዳንድ ጊዜም “መንግሥተ ሰማይ” ወይም “መንግሥተ ሰማያት”፤ አልፎ አልፎ ደግሞ “የእግዚአብሔር መንግሥት” በሚል ተተርጉሟል። በዚህ ጉዳይ ላይ በ1954 ዓ.ም. የታተመው መጽሐፍ ቅዱስ በ1980 ዓ.ም. ከታተመው በብዙ ይለያል።

በዚህ ጽሑፍ ላይ ነገሮችን ግልጽ ለማድረግ ስንል፡-

1. እግዚአብሔር የሚኖርበትን ቦታ ለማመልከት (አማኞች ከሞቱ በኋላ ከእግዚአብሔር ጋር ለመሆን የሚሄዱበትን)፣ ወይም ከባቢ አየርን (ወፎች የሚበሩበትን)፣ ወይም ጠፈርን (ፕላኔቶችና ኮከቦች ያሉበትን) ቦታ ለመግለጥ “ሰማይ” ወይም “ሰማያት” በሚሉት ቃላት እንጠቀማለን።

2. በማቴዎስ ወንጌል ላይ ቃሉ ብዙ ጊዜ ከ“መንግሥት” ጋር በመቀናጀት “መንግሥተ ሰማያት” የሚል ጥምር ቃል ይፈጥራል። የያዘው ትርጉም ለየት ያለ ሲሆን፣ ይህም “በአሳታሚው ማብራሪያ” ላይ በዝርዝር ተብራርቷል።

የአሳታሚው ማብራሪያ

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ስለ “የእግዚአብሔር መንግሥት” (አንዳንዴም ስለ “መንግሥተ ሰማያት”) እናባለን። “የእግዚአብሔር መንግሥት” የሚለው ቃል በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ሦስት የተለያዩ አሳቦችን የሚገልጥ ነው፡-

አንደኛው፡ በአጠቃላይ በዘመናቱ ሁሉ በሕያው ፍጥረታቱና በተፈጥሮ ላይ የሰማዩን ንጉሥ ግዛት ወይም አስተዳደር የሚያመለክት ነው። የዓለምን ጉዳይ ሁሉ የሚቆጣጠረው እግዚአብሔር ነው። ፈጥሮታል፤ ይጠብቀዋል፤ ፈቃዱንና እቅዱን ለማሟላት በተፈጥሮ እና በሰዎች (ጥሩና መጥፎ) ልብና ሕይወት ውስጥ ይሠራል። በአጭሩ፡ በዘመናት ሁሉ ያሉ ሰዎች ተቀበሉትም አልተቀበሉትም፤ ወደዱም ጠሉ፤ ወይም ተገነዘቡም አልተገነዘቡ፤ በሰማይ ባለው የእግዚአብሔር መንግሥት ነው የሚኖሩት።

ይህ የእግዚአብሔር ግዛት አንዳንድ ጊዜ በአንዳንድ ቦታዎች ተቀባይነትና ድጋፍ የሚያገኝ ሲሆን፤ በሌሎች ቦታዎች ደግሞ ውድቅ ይሆናል። ብዙ ጊዜና በብዙ ቦታዎች ሰዎች በእግዚአብሔር ግዛት ሥር መሆናቸውን አይገነዘቡም። ሆኖም፤ በማወቅም ሆነ ባለማወቅ፤ በውዴታም ሆነ በግዴታ ሁላችንም በእግዚአብሔር መንግሥት አስተዳደር ውስጥ ነን።

ሁለተኛ፡ የእግዚአብሔር መንግሥት የሚለው ቃል እግዚአብሔርን የተቀበሉና ፈቃዱንም ለማድረግ ፈቃደኛ የሆኑ ሰዎችን በተለይ ለማመልከት በጥቅም ላይ ውሏል። እነዚህ ሰዎች እግዚአብሔርን እንደ ገዢያቸው የተቀበሉና ተገዢዎችም የሆኑ ናቸው። ይህ የእግዚአብሔር መንግሥት መንፈሳዊ መንግሥት ነው፤ ማለትም የማይታይና የማይጨበጥ፤ በሰዎች ልብና አእምሮ ውስጥ ብቻ የሚገኝ ነው።

ሦስተኛ፡ የእግዚአብሔር መንግሥት ክርስቶስ ወደ ምድር ሲመለስ በምድር ላይ ይመሠረታል ተብሎ የተተነበየለትን ወደፊት የሚታይ ምድራዊ መንግሥት አንዳንዴ ያመለክታል። ይህ መንግሥት፤ ሰዎች እውነተኛ ንጉሥ በሆነው መሢሐ ኢየሱስ የሚመሩበት ነው። ምድራዊው መንግሥት ለእስራኤል ሕዝብ በአጠቃላይ (ዘፍጥ. 12፡1-6፤ 13፡14-17፤ 15፡18)፤ እና ለንጉሥ ዳዊት በተለይ (2ኛ ሳሙ. 7፡16) ተሰፋ ተሰጥቷል። ይህ መንግሥት ለ1000 ዓመታት ያህል ይቆያል ተብሎ ስለሚታመን፤ አንዳንዴ “የሺህ ዓመት መንግሥት” ተብሎ ይጠራል (ራእይ 20)።

አንድ ጠንቃቃ ተማሪ መጽሐፍ ቅዱስንም ሆነ ይህን ጽሑፍ በሚያነብበት ጊዜ “የእግዚአብሔር መንግሥት” የሚለው ቃል ቢያጋጥመው፤ በጸሐፊው አእምሮ ያለው ትርጉም የትኛው እንደሆነ መመርመር ያስፈልገዋል።

መቅድም

የኢየሱስ ምሳሌዎች፡ ቀላል በሆነ አቀራረብ ጥልቅ እውነቶች የተገለጡባቸው በመሆናቸው፤ የሃይማኖት መምህራንን ለረጅም ጊዜ ሲፈታተኑና ሰባኪያንን ሲያነሣሡ የኖሩ ናቸው። ቀላል የመምሰላቸው ነገር ግን ተርጓሚዎችን የሚያታልል ወጥመድ ሆኗል። ምሳሌዎቹን አስመልክቶ በቀረቡ ጽሑፎች ላይ የተደረገ ምርምር እንደሚያመለክተው፤ ብዙ ሰዎች ምሳሌዎቹን የተጠቀሙባቸው፤ የተጠቀሱበትን አገባብና የተነገሩበትን መነሻ ወይም ከቃሉ የሚወጣውን መልእክት በማጤን ሳይሆን፤ በአእምሯቸው ያሉ እውነቶችን ለማቅረቢያነት ነው። አንዳንድ ሰባኪያን ደግሞ ኢየሱስ ከተናገራቸው ቃላት ውስጥ እስከ ዛሬ ያልተደረሰበትን እውነት በማግኘት ረገድ ያላቸውን ክህሎት ጉባኤያቸው እንዲያምንላቸው ለማድረግ በመላምታዊ አተረጓጎም ተጠቅመዋል። የምሳሌዎቹ ቀዳሚ ዓላማ፤ መጀመሪያ ለተነገሩላቸው ሰዎች ለማስተማሪያነት ማገልገል እንደነበር ብዙ ጊዜ ይዘነጋል።

በዚህ አጭር መጽሐፍ፤ ጌታ ሊገልጥ የፈለገውን መሠረታዊ እውነት ለማግኘትና ለማቅረብ ይሞክራል። ይህ የሚደረገውም፤ ምሳሌዎቹ የተነገሩባቸውን አገባቦችና የተገለጡባቸውን መነሻዎች በማጥናት ነው። ምሳሌዎቹ በዋናነት የታለሙት ለማስተማሪያነት እንደመሆኑ፤ ትኩረት የሚሰጠው ከአጠቃቀማቸው ይልቅ በትምህርትነታቸው ላይ ይሆናል። ትክክለኛ አጠቃቀም የሚኖረው፤ በትክክለኛ አተረጓጎም ላይ ሲመሠረት ነው። የዚህ ጽሑፍ ደራሲ ዓላማ፤ ትምህርቶቹን በወጉ ለመረዳት ይቻል ዘንድ የክርስቶስን ቃላት መተርጎም ነው።

አንባቢው ምሳሌዎቹ ውስጥ ያለውን እውነት በግልጽ እንዲረዳና፡- “እንደዚህ ሰው ማንም እንዲሁ ከቶ አልተናገረም” (ዮሐ. 7:46)፤ የተባለለትን ጌታ ከልቡ እንዲያፈቅር የደራሲው ምኞት ነው።

መግቢያ

የንግግር ዘይቤዎች በየትኛውም ቋንቋ አሉ። ቋንቋውን ያስገጡታል፤ ያበለጽጉታል። ለምሳሌ ፍቅረኞቹ፣ ፍቅራቸውን በበለጸገ ዘይቤያቸው ባይገልጡት ኑሮ፤ የሰለሞን መዝሙር ምንኛ የደበዘዘና ውበት አልባ ይሆን ነበር! ዘይቤዎች ቋንቋን ከማስዋገድ ሌላም ተግባር አላቸው፤ ረቂቅ አሳብ ይገለጥባቸዋል። አሳብን ከሚታወቀው ወደማይታወቀው ዓለም በመቀየር፤ የማይታወቀው ዓለም እውነት በሚታወቀው አማካይነት ይገለጣል። ስለዚህ፤ የዘይቤዎች ቀዳሚ ተግባር አሳብን ማስተላለፍ ይሆናል። ዘይቤው ቀላልም ሆነ ውስብስብ መሠረታዊ ተግባሩ ይህ ነው።

መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ “ምሳሌ” እየተባሉ የሚጠቀሱ ብዙና የተለያዩ ዘይቤዎች አሉ። ለምሳሌ በብሉይ ኪዳን ‘ማሻል’ የሚለው የዕብራይስጥ ቃል አንዳንዴ “ምሳሌ” ተብሎ ቢተረጎምም፤ በሌሎች አያሌ መንገዶችም አግልግሎት ላይ ውሏል። ከሞኝ ሞኝነት ጋር ሲነጻጸር (ምሳሌ 26:7፤9)፤ መልካም ወይም ብልህ ምክር ምሳሌ ተብሏል (ዘኁል. 23:18፤ ኢዮብ 27:1፤ መዝ. 49:4፤ 78:2)። ትንቢታዊ መልእክትም እንዲሁ ምሳሌ ተብሏል (ዘኁል. 24:15)። የፍርድ መልእክትም እንዲሁ ተገልጧል (ሚክ. 2:4፤ እግባ. 2:6)። ሕዝቅኤል መልእክት ያስተላለፈላቸው ሰዎች፤ ምክርና ማስጠንቀቂያውን አልተቀበሉትም። እንዲህ ብለውታል፡- “ይህ ምሳሌን የሚመስል አይደለምን?” (ሕዝ. 20:49)። ብሉይ ኪዳን፤ ምሳሌ የሚለውን ቃል ለብዙ ትርጓሜዎች ቢጠቀምበትም፤ የእያንዳንዱ ቃል ማዕከላዊ ጉዳይ ግን፤ አሳብን ከተናጋሪው ወደ አድማጩ ማስተላለፍ ነው።

ምሳሌ የሚለው ቃል፤ በአዲስ ኪዳንም በብዙ የተለያዩ ክፍሎች በዘይቤያዊ አነጋገርነት አገልግሏል። እንዲሁም በንጽጽር ወይም ቅርፅ፤ አምሳያ ተብሎ እንደሚጠራው ሆኖ ሊቀርብም ይችላል። ኢየሱስ እንዲህ ብሏል፡- “እኔ እንደ በጎች በተኩላዎች መካከል እልካችኋለሁ፤ ስለዚህ እንደ እባብ ልባዎች እንደ ርግብም የዋሆች ሁኑ” (ማቴ. 10:16)። “እንደ” የሚለው ቃል በዚህ አገባቡ የንጽጽርን ዘይቤ ያመለክታል።

ምሳሌ ተመሳሳይነትን በሚጠቁም ተለዋጭ ዘይቤነት ቅርፅም ይቀርብ ይሆናል። ለምሳሌ ኢየሱስ እንዲህ ብሏል፡- “እኔ የበጎች በር ነኝ” (ዮሐ. 10:7)።

ተመሳሳይነትን በቀጥታ በሚገልጥ መልክም ይቀርብ ይሆናል። በዚህ ዘይቤ፤ ማዘዋወሩ የሚከናወነው ከተራ እውቀት በመነሣት ነው።

የመሠረተው አንድ ሰው ባከናወነው ሳይሆን፤ በተደረገ ወይም ቅድሞ ባለ ነገር ላይ ነው። ክርስቶስ “መንግሥተ ሰማያት”፤ ሁሉ እስኪበካ ድረስ ሴት ወስዳ በሦስት መስፈሪያ ዱቄት የሸሽገችውን እርሾ ትመስላለች” (ማቴ. 13:33) ሲል ተመሳሳይነትን ገላጭ በሆነ ዘይቤ መጠቀሙ ነበር። ከእንጀራ ወይም ዳቦ ጋገራ ጋር ግንኙነት ያለው ማንም ሰው፤ የጋገራው ሂደት የተለመደ ከመሆኑ የተነሣ፤ ከዘይቤው እውነትን ይማራል።

ምሳሌ፤ የታሪክ ወይም የትረካ መልክም ይይዝ ይሆናል። እውነትን፤ ተመሳሳይነትን በቀጥታ እንደሚገልጠው ዘይቤ ሰዎች ወደሚያደርጉት ጠቅላላ ነገር የሚያዛውር አይደለም። ትረካ ወይም ታሪካዊ ምሳሌ ግልጽ ነው፤ የታወቀ ድርጊትን የሚመለከተውን እውነት ይለውጥና አሳብ ወደ አንድ ሰው ድርጊት እንዲያመራ ያደርጋል። ኢየሱስ ይህን የመሰሉ ሦስት ምሳሌዎች ቀጥሎ ባለው አኳኋን ገልጧል፡- “አንድ ሰው ሁለት ልጆች ነበሩት” (ሉቃስ 15:11)፤ “አንድ ባለጠጋ ሰው ነበር” (ሉቃስ 16:1)፤ “በአንዲት ከተማ... አንድ ዳኛ ነበር” (ሉቃስ 18:2)። ለአድማጮቹ እውነትን ለማስተማሪያነት ብዙ ጊዜ የተጠቀመው በታሪካዊ ምሳሌ ዘይቤ ነው። ምሳሌያዊ አነጋገሮች ተለዋጭ ወይም ተዘዋዋሪነትን ስለሚያስተምሩ፤ አንዳንድ ጊዜ ምሳሌ ይባላሉ (ለአብነት፤ ሉቃስ 6:39)። ሉቃስ 4:23 ውስጥ ምሳሌያዊ አነጋገር “ምሳሌ” ተብሏል። የምሳሌያዊ አነጋገር መሠረታዊ ትርጉም አጠቃቀሞች “ትምህርት” (ማቴ. 24:32፤ ማር. 13:28)፤ “ገለጣ” (ዕብ. 9:9)፤ እና “ዘይቤያዊ አነጋገር” (11:19) ናቸው።

ታሪካዊ ምሳሌን ብሉይ ኪዳን ውስጥም እናገኛለን። ነቢዩ ናታን ዳዊት ከቤርሳቤህ ጋር ለሠራው ኃጢአት ቅጣት ወይም ፍርድ ለማስተላለፍ፤ የዳዊትን ኃጢአት በታሪካዊ ምሳሌ ውስጥ በማቀናበር ነው የተጠቀመው (2ኛ ሳሙ. 12:1-4)። ይህ ታሪካዊ ምሳሌ ከጌታችን ምሳሌዎች የብዙዎቹን ቅርፅ ቅድሞ ያመለከተ ነበር።

ምንም እንኳን ከላይ የተጠቀሱት ምሳሌዎች ቢለያዩ፤ በትምህርት የሚያስጨብጡት እውነት ከነባራዊው እውነታ የሚነሣ ወይም የሚወሰድ ከመሆኑ አንጻር ተመሳሳይነት አላቸው። ይዘቱና ሁልጊዜ ለመሆን የመቻሉ ነገር የተለመደ ነው።

* በዚህ ጉዳይ ላይ ተጨማሪ አሳብ ለማግኘት በጽሑፉ መጀመሪያ “ማሳሰቢያ” በሚል ርእስ ሥር የቀረበውን ይመልከቱ።

በምሳሌያዊ አገላለጥ፤ ካልታወቀው ዓለም ወደ ሌላ ያልታወቀ ዓለም ለመሸጋገር መከራ አልተደረገም፤ ሽግግሩ ሁልጊዜ ከታወቀው ወዳልታወቀው ዓለም ነው።

በእንቅጥልሽ (Allegory/አሊጎሪ) ወይም ግልጽ ከሆነው ፍች ባሻገር፤ ሌላ ትርጓሜ ያለው ቃል የሚገለጠው ታሪክ፤ በምሳሌ እንደሚገለጠው በእውነት ላይ የሚመሠረት አይደለም። ስለዚህ በእንቅጥልሽ አማካይነት የሚተላለፍ መልእክት፤ በተጨማሪ እውነት ላይ ሳይሆን፤ በአድማጩ ምናባዊ አጠቃቀም ላይ ነው የሚመሠረተው። በእንቅጥልሽ የሚተላለፉ መልእክቶችን የሚያስገነዝቡ ብዙ ምሳሌዎች በብሉይ ኪዳን ይገኛሉ። ሕዝቅኤል፡- “በእንቅጥልሽ አጫውት፤ ለእስራኤልም ቤት ምሳሌ ንገር” (ሕዝ. 17፡1) በመባል ታዘ ነበር። ነቢዩ፤ የኢየሩሳሌምን በናቡከደናጾር መወረርና የሕዝቡን ወደ ባቢሎን በምርኮ መወሰድ ለማስታወስ ፈለገ። ይህን ያደረገው፤ የዝግባ ጫፍ ሰብሮ ወደ ሌላ ቦታ በመውሰድ በአዲስ መሬት የተከለ ንሥርን ታሪክ በእንቅጥልሽ በማቅናበር ነበር። ይህ ትረካ ከተለመደው ተፈጥሯዊ ሁኔታ የሚቃረን ስለሆነ እንቅጥልሽ ነው። በታሪኩ ውስጥ ንሥሮች በተለምዶ የማያደርጉትን ያደርጋሉ። ታዲያ ሕዝቡ እንቅጥልሹን ይረዳ ዘንድ ነቢዩ የመልእክቱን ምሥጢር መፍታት ነበረበት። ሌላው እንቅጥልሻዊ ገለጣ መሳፍንት 9 ውስጥ ይገኛል። የሴኬም ሰዎች አብሜሌክን ንጉሣቸው አድርገውት ነበር። ኢዮአታም ይህን ድርጊት በሰማ ጊዜ በእንቅጥልሽ ነቀፋቸው። እንቅጥልሹን የጀመረው የጫካ ዛፎችን ንጉሥ የሚሹ አድርጎ በማቅረብ ነው። ዛፎች የወይራ ዛፍን ንጉሣቸው እንዲሆን ቢጠይቁት እምቢ አላቸው። የበለስ ዛፍን ጠየቁት፤ እርሱም እምቢ አላቸው። ወይንንም ጠየቁት እርሱም እንዲሁ። በመጨረሻም ወደ እሾህ ሄዱና ንጉሣቸው እንዲሆን ጠየቁት። እሾሁም ዛፎቹ ለርሱ ሥልጣን የሚገዙበትን ቅድመ ሁኔታ በማቅረብ ጥያቄያቸውን ተቀበለ። ኢዮአታም በእንቅጥልሹ የገለጠው፤ የሴኬም ሰዎች ንጉሣቸው እንዲሆን ከመካከላቸው የመረጡት እጅግ ያነሰውን ሰው መሆኑን በማመልከት ነበር። ይህ ታሪክ በእውነት ላይ የተመሠረተ ባለመሆኑ እንቅጥልሽ ነው። ከተፈጥሮ ጋርም ተቃራኒ ነው፤ ዛፎች በታሪኩ ላይ ያነበብነውን ነገር አያደርጉምና።

በዚህ መሠረት፤ እውነት የተገለጠው ከሚታወቀው ዓለም ወደማይታወቀው በሚሸጋገር እንቅጥልሽ አይደለም። በእንቅጥልሽ (አሊጎሪ) አማካይነት እውነትን የመረዳቱ ጉዳይ፤ ከሚታወቀው ወደማይታወቀው በማሸጋገሩ ላይ ሳይሆን፤ በአድማጩ የግንዛቤ ብቃት ላይ

በመመሥረት ነው። እንቆቅልሽ እውነትን ለማስተማር በእያንዳንዱ ክፍል ራሱን ችሎ ይቀናበራል። በመሆኑም ይህ ሁኔታ የእንቆቅልሽ ፈቺ ወይም ተርጓሚ የሆነ ሰው፤ እያንዳንዱን ዝርዝር ሁኔታ በጥንቃቄ እንዲመለከት ያደርገዋል። በተቃራኒው የምሳሌ ዓላማ አንድ አስፈላጊ እውነትን ማስተማር ሲሆን፤ የምሳሌ ዝርዝርም እንዲሁ አጋጣሚ ይሆን ይሆናል። ክርስቶስ እንቆቅልሽን እንደ ዘይቤ ለእውነት መግለጫነት እንዳልተጠቀመበት ልብ እንበል።

ክርስቶስ በምሳሌዎች የተጠቀመበት ዘዴ

ክርስቶስ በአገልግሎቱ ወቅት ሁሉ በሚናገራቸው ቃላት ጠቀሚታ ላይ ልዩ ትኩረት አሳርፎባቸዋል። ቃላቱ፤ ካደረጋቸው ተአምራት ጋር ተዳምረው የማንነቱን ዋና ማረጋገጫ አጥልተውታል (ዮሐ. 8፡28፤ 14፡10)። በወንጌላት በተመዘገበው መሠረት፤ ከክርስቶስ አስተምህሮዎች ከሦስት አንዱ እጅ በምሳሌ መልክ የቀረበ ነበር። ከዚህ በመነሣት ለምንድነው ክርስቶስ ይህን ዘዴ እውነትን ለማስተላለፊያነት የተጠቀመበት? የሚለው ጥያቄ መመለስ አለበት።

ለትምህርቱ ማስተላለፊያነት በምሳሌዎች የተጠቀመበትን ምክንያት ክርስቶስ ራሱ ገልጦታል (ማቴ. 13፡10-17)። ይህን ያለው የዘራውን፤ የዘሩንና የመሬቱን ምሳሌ ከተናገረ በኋላ ነው። ደቀ መዛሙርቱ “ስለ ምን በምሳሌ ትነግራቸዋለህ?” (ቈ. 10) በማለት ጠየቁት። ጥያቄያቸው የሚያመለክተው፤ ክርስቶስ አዲስ የማስተማሪያ ዘዴ መጠቀም እንደጀመረ መረዳታቸውን ነው። ቀደም ባለው አገልግሎቱ ሂደት እንደ ጎለገለው ባይሆንም በምሳሌዎች ተጠቅሞ ነበር። ከዚህ አኳያ ሲታይ የደቀ መዛሙርቱ ጥያቄ ትኩረት የሚስብ ይሆናል። በታሪካዊ ምሳሌ የሚጠቀምበትን ሁኔታ እንዲህ ሲል ገልጧል፡- “ለእናንተ የመንግሥተ ሰማያትን ምሥጢር ማወቅ ተሰጥቷችኋል፤ ለእነርሱ ግን አልተሰጣቸውም፤ ላለው ይሰጠዋልና፤ ይሰጣሉትማል፤ ከሌለው ያው ያለው እንኳ ይወሰድበታል። ስለዚህ እያዩ ስለማያዩ እየሰሙ ስለማይሰሙ ስለማያስተውሉም በምሳሌ እነግራቸዋለሁ። መስማት ትሰማላችሁና አታስተውሉም፤ ማየትም ታያላችሁና አትመለከቱም” (ማቴ. 13፡11-14)። ክርስቶስ በምሳሌ የማስተማር ዘዴ የተጠቀመው በአንድ በኩል እውነትን ለጥቂቶች ለመግለጥ ሲሆን፤ በሌላ በኩል ግን እውነትን ከሌሎቹ ለመሸሽጊያነት መሆኑን ገልጧል። የተለያዩ አድማጮች ነበሩ ትምህርቱን የሚሰሙት፤ ግማሾቹ አማኞች፤ ሌሎች የማያምኑ ነበሩ። ግማሾቹ በርሱና

በስጦታው ሲያምኑ፤ ሌሎቹ ግን እንደ መሢሕ ሊቀበሉት አልፈቀዱም። ሁለቱን ወገኖች መለየቱ አይቻልም። ስለሆነም ክርስቶስ አማኞችን ሊያስተምር ፈለገ። ይህን ሲያደርግ ግን፤ ለማያምኑት በኃላፊነት የሚጠየቁበትን እውነት በመንገር የበለጠ ጫና ሊያናገሩት አልፈለገም።

መጥምቁ የሐንስ መሢሕን ለቃል ኪዳን ሕዝቦች ለማስተዋወቅ የተገለጠ አገልጋይ ነበር። ሕዝቡ ንስሐ እንዲገቡና መሢሕን ተቀብለው ወደ መንግሥቱ ለመግባት እንዲዘጋጁ አሳስባቸው። የንስሐቸው ፍጹምነት በጽድቃቸው ፍሬ ሊታይ እንደሚገባም አስገነዝባቸው። እርሱ የአዋጅ ነጋሪነቱን ወይም የማስተዋወቅ አገልግሎቱን እንዳበቃም፤ ክርስቶስ ለሚጠብቁት ሕዝቦች ራሱን በግልጽ እንደ መሢሕ አቀረበ (ማቴ. 4:17)። ራሱን እንደ መሢሕ መስጠቱን አጽናላቸው። የቃል ኪዳኑን መንግሥት ያመጣ መሆኑንም ይፈጽማቸው በነበሩ ተአምራት አረጋገጠላቸው። ከማቴዎስ 8-11 ያሉት ክፍሎች ክርስቶስ ለሕዝቡ እንደሚረጋገጫ ከሰጣቸው ተአምራት ጥቂቱን መዝግበዋል። በዚህ ጊዜ ክርስቶስ የተና ራቸው ምሳሌዎች ጥቂት ነበሩ።

ምድራዊ ሕይወቱ ከፍተኛ ደረጃ ላይ የደረሰው ማቴዎስ 12 ላይ ነው። በዚህ ስፍራ ክርስቶስ ዲያብሎስ አድርጎት ዕውርና ድዳ የነበረን በመፈወሱ ሰዎች፡ “ይህ ሰው የዳዊት ልጅ ይሆንን?” (ቁ. 23) እያሉ በመጠየቅ እንደ ልዑልና አዳኝ ሊቀበሉት መፍቀዳቸውን ገለጡ። በግሪክኛው አገባብ ጥያቄው የሚጠብቀው መልስ አሉታ ነው። ያም ሆነ ይህ የሕዝቡ መሪዎች ቢፈቅዱ ኑሮ፤ ክርስቶስ ስለ ራሱ ያቀረበው ማስረጃ

* “ፈሪሳውያን። ከአይሁድ የሃይማኖት ወገኖች አንዱ ክፍል። እነርሱም የሙሴን ሕግ በብዙ ጥንቃቄ ተረጎሙ። ሰዎች ሕጉን እንዳይተላለፉ ብዙ ትእዛዝና ሥርዓት ጨመሩበት። ይህም ለተራው ሕዝብ ከባድ ሸክም ሆነ (ማቴ. 15:1-4፤ 23:1-4)። ዋና አሳባቸው ሰው የሚጸድቀው በግል ሕይወቱና ሕግን በመፈጸም ነው የሚል ነበር (ሐዋ. 15:5)። በመካከላቸው እንደነገሩትም ስን እንደነገሩትም ያሉ ቅን ሰዎች ነበሩ። ብዙዎች ግን በሕግ ላይ የተጨመረውን የአባቶች ወግ እየተመለከቱ ዋናውን የሕግ መንፈስ፤ ፍርድን፤ ምሕረትን፤ ታማኝነትንም ረሱ። በዚህ ምክንያት ክርስቶስ ደጋግሞ ግብዞች በማለት ወቀላቸው (ሉቃስ 11:37-44፤ ማቴ. 23)። በክርስቶስ ጊዜ ፈሪሳውያን ስድስት ሺህ ያህል ነበሩ። ፈሪሳውያንን የተቃወሙ በቤተ መቅደስም ሥልጣን ያገኙ ሰዲቃውያን ነበሩ (ሐዋ. 23:6-8)። ፈሪሳውያን ክርስቶስን ለመግደል ተማከሩ (ዮሐ. 11:47-57)። በኋላም አንዳንዶች በክርስቶስ አመኑ (ሐዋ. 15:5)” (የመጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት፤ የኢትዮጵያ መጽሐፍ ቅዱስ ማኅበር፤ 1972)።

ሕዝቡ እንደ መሢሕ እንዲቀበሉት የሚያስችላቸውና በቂ ነበር። ፈሪሳውያን* ስለ ክርስቶስ የነበራቸው አመለካከት እንዲህ የተዛባ በመሆኑ ሌላ ገለጣ ሰጡ። ክርስቶስ ኃይል የተቀበለው ከአባቱ መሆኑንና ከእግዚአብሔር የተላከ መሢሕ መሆኑን በመካድ፣ ኃይል የተቀበለው ከሰይጣን ስለሆነ የእስራኤል መሢሕ ሊሆን አይችልም አሉ። የእስራኤል መሪዎች በጊዜው ያሳዩት አለማመን፣ በመስቀል ሞት ሊደመደም ያለውንና ሕዝቡ በክርስቶስ ላይ የሚኖረውን የኋላ ዓመፅ ያመለክት ነበር።

ክርስቶስ ኃይል የተቀበለው ከሰይጣን አለመሆኑን ለማረጋገጥ ሦስት ማስረጃዎች አቅርቧል (ቁ. 25-29)። ሕዝቡ የፈሪሳውያንን አባባል ወይም ትርጉም በማመን ከጸኑ፣ የከፋ ፍርድ የሚደርስባቸው መሆኑን በጥብቅ አስጠነቀቃቸው (ቁ. 30-32)። ከዚህ በኋላ ፈሪሳውያን ክርስቶስ ከሰይጣን አለመሆኑን ያምኑ ዘንድ ከሰማይ* የመጣ መሆኑን እንዲያረጋግጥላቸው ጠየቁት። የርሱ መልስ የዮናስን ምልክት መስጠት ነበር። የክርስቶስ ትንሣኤ ሰይጣን አስመስሎ ሊሠራ የማይችለው አንድ ምልክት ነበር። በመሆኑም ይህ ራሱ የክርስቶስን የእስራኤል መሢሕነት ያረጋግጣል። ከፈሪሳውያን ጋር የነበረው ግጭት ዘገባ፣ የክርስቶስ እናትና ወንድሞች በስብሰባው ዳር ሆነው ሊያናግሩት መቻላቸውን ከሚገልጠው ጋር ይቀራረባል። ይህ የቤተሰቦች ጥያቄ በሥጋዊ ዝምድና ላይ የተመሠረተ ስለነበር ክርስቶስ ችላ አለው። ከሱ ጋር ያላቸው ግንኙነት የሥጋ ዝምድና ሲሆን፣ የጊዜው የክርስቶስ ዓላማ ግን፣ ከእምነት የሚመጣ መንፈሳዊ ዝምድና የሚያስፈልግ መሆኑን ማሳየት ነበር። ስለሆነም በሥጋ እንዳመድሃለን የሚሉትን አልተቀበላቸውም። “እጁንም ወደ ደቀ መዛሙርቱ ዘርግቶ፡- እነሆ እናቴና ወንድሞቼ፤ በሰማያት ያለውን የአባቴን ፈቃድ የሚያደርግ ሁሉ፣ እርሱ ወንድሜ፣ እኅቴም እናቴም ነውና አለ” (ቁ. 49-50)። በዚህ አኳኋን ሕዝቡ ክርስቶስን ወዳለመቀበሉና፣ በመጨረሻም ድምፁን ከፍ አድርጎ እንዲሞት ወደመፍረዱ እንደሚያዘነብል በማቴዎስ 12 ውስጥ ተመልክቶ ነበር። ክርስቶስም በበኩሉ ሕዝቡን ገለል እንደሚያደርግና መንግሥቱንም ከዚያ ትውልድ የሚወስድ መሆኑን ገልጧል። የዳዊት ዙፋን አምሳያ የነበረው መለኮታዊ አገዛዝ (Theocracy) ክርስቶስ ወደፊት በክብርና በኃይል ወደሚገለጥበት ጊዜ ተላለፈ።

የዳዊት መለኮታዊ አገዛዝ መተላለፍ ማጠቃለያ የሚገልጠው፣ ክርስቶስ የዚያን መንግሥት ዕቅድ እውነት በርሱ ላመኑትና የርሱ ለሆኑት

* በጽሑፉ መጀመሪያ ላይ የሚገኘውን ማሳሰቢያ ይመልከቱ።

ለማሳወቅ የፈለገበትን ምክንያት ነው። እርሱ በዘይቤያዊ አነጋገር ባይጠቀም ኑሮ፣ ያመኑም ሆኑ ያላመኑት እርሱ ያለውን በቀላሉ ይረዱ ነበር። የማያምኑት ተረድተው ባለማመናቸው በላያቸው የከፋ ፍርድ አምጥተዋል። ለዚህ ነው ክርስቶስ ምሳሌያዊ የማስተማር ዘዴ የመረጠው። ምሳሌ በመጠቀም ከማያምኑት እውነትን ሸሸገባቸው። ይህን ያደረገው የአዋቂ አጥፊ በመሆን ወደ ፍርድ ወይም ወደ ኃላፊነት እንዳይገቡና ነጻ እንዲሆኑ በማሰብ ነበር። በዚህ አሠራሩም እውነትን ለአማኞች አስተላልፏል።

ከዚህ አኳያ ነበር ክርስቶስ በምድር በነበረበት ጊዜ ብዙዎቹን ምሳሌዎች የተናገራቸው። በሕዝቡ ክርስቶስን አልቀበልም ማለትና፣ በስቅለቱ መካከል የታወቁ ተአምራት በደረጉም፣ የተአምራቱ ዓላማ የኢየሱስን መሢሕክነት ለሕዝቡ ማሳመን አልነበረም። ዋና ጉዳያቸው ከእስራኤል ግትር እምቢ ባይነት አኳያ ነው መታየት ያለበት። ተአምራቱ ከክርስቶስ ቃልና ተግባራት ይማሩ ለነበሩ አማኞች እውነትን ለመግለጥ የታቀዱ ነበሩ።

የምሳሌዎች አተረጓጎም

ክርስቶስ እውነትን በማስተማር ላይ ያተኮሩ ምሳሌዎቹን በተናገረ ጊዜ፣ አማኞች ምሳሌዎቹን እንዲረዱ፣ ከምሳሌዎቹም ትርጓሜ እንዲያወጡና ሊገልጥ የፈለገውን እውነት እንዲገነዘቡለት ይፈልግ ነበር። የአይሁድ መሪዎች የክርስቶስን መሢሕክነት አለመቀበላቸውን ካሳወቁ በኋላ፣ ከተነገሩት ምሳሌዎች ሁሉ (ማቴ. 12) በክርስቶስ የተተረጎሙት ሁለቱ ብቻ መሆናቸውን መረዳቱ ትኩረት የሚስብ ጉዳይ ነው። እነሱም የዘረው፣ የዘሩ፣ የመሬቱና የአረሙ ምሳሌዎች ናቸው። ይህ እውነትን የማስተላለፊያ አዲስ መንገድ እንደመሆኑ፣ ለምሳሌዎቹ መፍቻ እንደ ዓይነት ይሆኑ ዘንድ ለእነዚህ ሁለት ምሳሌዎች ትርጓሜ ሰጠ። የኋለኞቹን ተከታታይ ምሳሌዎች አለመተርጎሙ የሚያመለክተው፣ አድማጮቹ ምሳሌውን ሙሉ በሙሉ እንዲረዱ መፈለጉን ነው። ይህ ጉዳይ ክርስቶስ በምሳሌዎች አማካይነት ሊያስተላልፍ ስለፈለጋቸው እውነቶችና ለእነሱም የተሰጧቸውን ስሞች አስመልክቶ አሁን ካለው ግራ መጋባት አኳያ ሲታይ፣ ትኩረት የሚስብ ይሆናል።

ምሳሌዎቹን በአግባቡ ለመተርጎም የሚሻ ሰው አንዳንድ መመሪያዎችን መከተል አለበት። የመጀመሪያውና ጌታ ራሱ የገለጠው

መመሪያ፤ ምሳሌዎች፤ “መንግሥተ ሰማያትን” (ማቴ. 13:11) የሚመለከቱ መሆናቸው ነው። መንግሥተ ሰማያት ኃያሉ እግዚአብሔር የሚገዛበት ስፍራ ነው። እግዚአብሔር ልዑል ወይም ሁሉን አድራጊ እንደመሆኑ፤ መለኮታዊ አገዛዙን በተመለከተ የሥልጣን ውክልና ሊሰጥ ይችላል። በብሉይ ኪዳን ዘመን መለኮታዊ አገዛዙ በተለያዩ ሁኔታዎች ተመርቷል። አዳም በገነት በነበረበት ጊዜ እግዚአብሔር ራሱ ገዝቶታል ወይም አስተዳድሮታል። አገዛዙን በእግዚአብሔር ስም እንዲለማመድም ለአዳም ሥልጣን ሰጥቶት ነበር። ከአዳም መውደቅ በኋላ፤ እግዚአብሔር ሕግጋቱ በሰዎች ልብ የተጻፉ መሆናቸውን በሚያረጋግጠው ሕሊና አማካይነት (ሮሜ 2:15) በተዘዋዋሪ ገዝቷል። ከጥፋት ውኃ በኋላ ደግሞ የገዛው በሰብአዊ መንግሥታት አማካይነት ነው። ይህን ያደርግ የነበረው፤ ገዥዎች ሕግና ሥርዓት እንዲያከብሩ በማዘዝና፤ ጻድቃን በሰላም የሚኖሩበትን ሁኔታ በመፍጠር ነበር። ድርጊቱ እንዳንዴ ሕግ የሌላቸውን ሰዎች ሞት ቢያስከትልም፤ የእግዚአብሔርን ሥልጣን በሥራ ላይ ማዋል የመንግሥት አስተዳዳሪዎች ኃላፊነት ነበር (ሮሜ 13:1-7)።

አብርሃምን ሲጠራው፤ እቅዱ ከአብርሃም አብራክ በሚወጣውና በዓለም በሚሰፋው ሕዝብ አማካይነት መለኮታዊ አገዛዙ እንዲስፋፋ ነበር። እንዲሁም የአባቶች አለቆች፤ መሳፍንት፤ ነገሥታትና ነቢያት የመንግሥቱ አስተዳዳሪዎች ይሆኑ ዘንድ ሥልጣን ሰጥቷቸዋል። በዚህ ጊዜ የመጨረሻው መለኮታዊ መንግሥት አስተዳዳሪ ወይም ገዥ ከዳዊት ቤት እንደሚወጣና፤ በዳዊት ዙፋን ላይ ሆኖ መንግሥቱን እንደሚመራ እግዚአብሔር ተስፋ ሰጥቷል (2ኛ ሳሙ. 7:16)። እንዲህ ነበር የቃል ኪዳን ሕዝቦች የሺሁ ዓመት መንግሥት፤ የመጨረሻው መለኮታዊ መንግሥት እንደሆነ ቆጥረው ይጠብቁ የነበረው። ይሁን እንጂ፤ ሕዝቡ መሢሔ መንግሥቱን በመመሥረት፤ ቃል ኪዳንን ለመፈጸም ራሱን በሚሰጣቸው ጊዜ ክደው ሞት የሚፈርዱበት መሆኑ በብሉይ ኪዳን በግልጽ አልተጻፈም። መሢሔ ተቀባይነት በማጣቱ የዳዊት ዙፋን አምሳያ የነበረው መለኮታዊ አገዛዝ መተላለፍ ነበረበት።

የእግዚአብሔር እቅድ፤ በእስራኤል በአሁኑ ዘመን መሢሔን መካድና ወደፊት መቀበል መካከል አዲስ መለኮታዊ አገዛዝ እንዲገለጥ ነበር። ይህ አዲስ አገዛዝ የመጨረሻው መለኮታዊ አገዛዝ ሳይሆን፤ መካከለኛው ነው። ክርስቶስ በማቴዎስ 13:11 “የመንግሥተ ሰማያት ምሥጢር” ሲል፤ በብሉይ ኪዳን ሰላልታየውና በርሱ ትምህርት ስለሚገለጠው መለኮታዊው አገዛዝ አዲስ ገጽታ መናገሩ ነበር። በምሳሌ

የቀረበው ትምህርት አብዛኛው ክፍል የሚመለከተውም ስለ አዲሱ መለኮታዊ መንግሥት ማለት፤ ስለ መንግሥተ ሰማያት መሆኑን ልብ ማለት ያስፈልጋል። ብዙዎቹ የጌታ ምሳሌዎች እንዲህ በሚሉ ቃላት ይጀምራሉ፦ “መንግሥተ ሰማያት . . . ትመስላለች” (ማቴ. 13:24፣ 31 እና ሌሎችም)። ይህ የሚያመለክተው፤ የመለኮታዊው መንግሥት ዕቅድ በምሳሌዎቹ በዋናነት ይታይ እንደነበር ነው። ቤተ ክርስቲያን የመለኮታዊው መንግሥት አካል ከመሆኗና ዕቅዷም በምሳሌዎቹ በተገለጡት ጊዜያት ክልል የተሰፋፋ ከመሆኑ የተነሣ፤ ብዙ ተርጓሚዎች ምሳሌዎቹ ለቤተ ክርስቲያን የተነገሩ አስመስለው በስሕተት አቅርበዋል (በዋናነት ለቤተ ክርስቲያን የሚያገለግሉ አስመስለው)። ይሁን እንጂ ምሳሌዎቹ የተነገሩት ሰፋና ጠለቅ ያለውን የመለኮታዊ አገዛዝ ዕቅድ ለመግለጥ መሆኑን ማስታወስ ይኖርብናል።

ሁለተኛውና ጠቃሚው የትርጓሜ መመሪያ፤ በቅርቡ ያለውን ዓረፍተ ነገር አገባብ መመልከት ነው። ምሳሌዎች ያለ ምክንያት አልተነገሩም። ክርስቶስ አንድ ምሳሌ በተናገረበት አጋጣሚ ሁሉ አድማጮቹ የገጠማቸውን አንድ ችግር ወይም ጥያቄ ይገልጥ ነበር። ለምሳሌ ስለማይታክተው ወዳጅ የተነገረው ምሳሌ (ሉቃስ 11:5-7)፤ ከደቀ መዛሙርቱ አንዱ “እንጾልይ ዘንድ አስተምረን” (ቁ. 1) በማለት ላቀረበለት ጥያቄ ክርስቶስ የሰጠው መልስ ነበር። ጌታ የባለጠጋውንና የአልኦሃርን ምሳሌ (ሉቃስ 16:19-31) የተናገረበት ምክንያት ቀጥሎ ያለው ነው፦ “ንገዢዎችም የሚወዱ ፈሪሳውያን . . . ያፈዙበት ነበር” (ቁ. 14)። ይህ መመሪያ፤ ችግሩ ወይም ጥያቄው ቢገለጥም ሆነ ውስጠ ታዋቂ ቢሆን፤ ወይም በክርስቶስ ብቻ ቢታወቅ፤ ለሁሉም ምሳሌዎች ያገለግላል። ስለዚህ ምሳሌውን የሚተረጉመው ሰው፤ ክርስቶስ ራሱ የሚናገርለትን ችግር ወይም ጥያቄ ለመለየት ይቻለው ዘንድ፤ በገለጣው አቅራቢያ ያለውን የዓረፍተ ነገር አገባብ መመርመር አለበት። ይህ ሲታወቅ፤ ተርጓሚው ፍቺ በመስጠት ተግባሩ ሊቀጥል ይችላል። ይህ አሠራር ለችግሩ መፍትሔ ይሰጣል። መልሱ ከችግሩ ወይም ከጥያቄው የማይስማማ ከሆነ፤ ተርጓሚው፤ ወይ ጥያቄው አልገባውም ወይም ምሳሌውን በአግባቡ አልተረጎመውም።

ይህ መመሪያ በትርጉሙ ላይ ገደብ ያደርግበታል። በትርጉም ጊዜ በራስ ብልሃት ከመመራት ይከለክላል፤ በአሳብ ከመጋለብም ያግዳል። ለመሠረታዊው ጥያቄ ወይም ችግር መልስ ለሚሰጠው ምሳሌ አንድ ክፍል ሊተረጎምና አስፈላጊ ያልሆኑ ወይም ለመፍትሔው ምንም ድርሻ

የሌላቸው አሳቦች እንዲቀሩ ለማድረግ ምሳሌው ተተርጉሞ እስኪያበቃ ድረስ ችግሩ ወይም ጥያቄው ግልጽ የማይሆንበት አንዳንድ አጋጣሚዎች ይኖሩ ይሆናል። ይሁን እንጂ፡ ተርጓሚው ወይም ፈቺው የጽሑፉን አገባብ በመመርመር፡ ምሳሌው እንዲነሣ ያደረገውን ችግር ወይም ጥያቄ የሚጠቁሙ ምልክቶች ሊያገኝ ይችላል።

አንድ ሰው የጽሑፉን ሰፊ አገባብ ከተገነዘበ በኋላ፡ የምሳሌው ትርጉም ቅርብ ካለው አገባብ አኳያ ሲታይ የተወሰነ ከሆነበት፡ ምሳሌውን ራሱ መተርጎም ይችላል። ይህ አሠራር ጠቃሚ ወደሆነው ሦስተኛ መመሪያ ይወስዳል፤ ይኸውም በተነሣው አሳብ ውስጥ ያለውን ጉዳይ ለማወቅ ምሳሌው መጠናት አለበት የሚል ነው። ለምሳሌ ስለማትታክተው መበለት በተነገረው ምሳሌ (ሉቃስ 18፡1-8)፤ የታሪኩ ትኩረት፡ በዳኛው ባሕርይ ላይ ሳይሆን፡ በመበለቱቱ አለመታከት ላይ ነው። ትኩረት የተሰጠው ለዳኛው ባሕርይ ቢሆን ኑሮ፡ ምሳሌው የተተረጎመው ያለ አግባብ ይሆን ነበር። ስለዚህ በምሳሌው ውስጥ ያለውን ዋና ጉዳይ ከብዙ ዝርዝሮች ለይተን ማውጣት አለብን።

አራተኛ መመሪያም አለ። ምሳሌ እውነትን ከሚታወቀው ዓለም ወደማይታወቀው የሚያሸጋግር እንደመሆኑ፡ ተርጓሚው ምሳሌው ውስጥ ያለውንና እውነት የሚተላለፍበትን ተጠቃሽ ነገር ማጥናት አለበት። ስለ አዘራር በሚገባ ያልተረዳ ሰው፡ የዘረውን ምሳሌ ሊፈታ ወይም ሊተረጎም አይችልም። እንዲሁም በክርስቶስ ዘመን ስለነበረው የወይን ጠጅ አጠማመቅ በሚገባ ያልተረዳ ሰው፡ ስለ አዲስ ወይንና አሮጌ አቁማዳ የተነገረውን ምሳሌ ሊረዳ አይችልም። ባህላችንን ክርስቶስ በነበረበት ጊዜ ባለ ሁኔታ ላይ በመጫን በአንድ ምሳሌ ውስጥ ያለን እውነት ለማግኘት አንችልም። ስለዚህ ምሳሌዎችን የሚያጠና ሰው በመጽሐፍ ቅዱስ ዘመን የነበረውን ታሪክ፡ መልክዓ-ምድር፡ ባህልና ልማድ መመርመር አለበት። በዚያ ዘመን የነበሩ ሰዎችን አስተሳሰብ መማርን መልመድ አለበት። ስለዚህ የመጽሐፍ ቅዱስ እውደ ጥበብ (Encyclopedia/ኢንሳይክሎፒዲያ) ወይም የመጽሐፍ ቅዱስን ባህል አስመልክቶ የተጻፉ መጻሕፍት፡ ምሳሌዎችን ለመተርጎም የሚጠቅሙና ምትክ የለሽ መሣሪያዎች ናቸው። ምሳሌዎችን በመተርጎም ረገድ በጊዜያዊነት የሚገጥመን ችግር፡ ምሳሌዎቹ የተነገሩበትን ተጠቃሽ ሥርዓት ወይም ክልል መረዳቱ ነው። ምሳሌውን ለመረዳት ከመሞከራችን በፊት እነዚህ ሁኔታዎች በግልጽ መታየት አለባቸው። ክርስቶስ ምሳሌዎቹን ሲናገር የሰሙት፡ በዚያ ባህል ውስጥ የኖሩና

የሚያውቁት ስለሆኑ ይህ ችግር አልነበረባቸውም። ጌታም የምሳሌው መሠረት ያደረጋቸውንና የተናገረባቸውን ነገሮች መግለጡ አላስፈለገውም ነበር። ጥሩ ተርጓሚዎች እንሆን ዘንድ፣ ክርስቶስን እንዳዳመጡት ሰዎች ስለ ፍልስጥኤም ባህል፣ ልምድና ዕለታዊ ሕይወት እውቀት ሊኖረን ይገባል።

ይህ እውቀት ያለው አንድ ሰው ምሳሌዎችን ለመተርጎም ይችላል። ተርጓሚው ሕንጻንና የበርን አገልግሎት ከማወቁ አንጻር ክርስቶስ “እኔ...በር ነኝ” (ዮሐ. 10:7) ሲል ምን ማለቱ እንደሆነ ይረዳል። ክርስቶስ ወደ እግዚአብሔር መግቢያ መሆኑንና በርሱ በኩል ለሚመጡትም ሰላምና ደኅንነት የሚሰጣቸው መሆኑን እንደገለጠ ተርጓሚው ያውቃል። ወደ ደኅንነቱ የሚገቡ ሁሉ የመግባትና የመውጣት ነጻነት እንደሚኖራቸውም ይረዳል። የእረኛን ተግባር በሚገባ የሚያውቅ ሰው “መልካም እረኛ እኔ ነኝ” (ቁ. 14) ከሚለው የክርስቶስ ንግግር ይህን ይረዳል። ክርስቶስ የሚገልጠው፣ አማኞች የርሱ መሆናቸውን፣ እንደሚመራቸው፣ እንደሚጠብቃቸው፣ እንደሚመግባቸውና የሚያስፈልጋቸውን እንደሚሰጣቸው ነበር። ከዚህ የምንረዳው ነገር፣ አንድ ሰው እንዲህ ያለውን አስተምህሮ በዘይቤ ከመለየቱ በፊት የቃሉ ዘይቤ እውቀት ሊኖረው የሚገባ መሆኑን ነው። ከምሳሌ የሚገኘው የቃል በቃል እውነት ትምህርት፣ በምሳሌው ውስጥ ባለ ሥራ-ታሪክ ወይም መነሻ ትርጓሜ ይወሰናል። በዘይቤ ለመጠቀም ቃል በቃል ያልሆነ ወይም ዘይቤያዊ ትርጉም የግድ አያስፈልግም። ዘይቤያዊ ቋንቋ ከዚያ ይልቅ የሚጠይቀው (የዘይቤው ትርጉም እርግጠኛ እንዲሆን ከተፈለገ)፣ ከታወቀው ዓለም ወዳልታወቀው የሚደረግን የቃል በቃል ትርጉም ነው።

እነዚህን ቀላል፣ ግን አስፈላጊ መመሪያዎች በአእምሯችን በመያዝ ምሳሌዎችን ለማጥናት ተዘጋጅተናል። በእያንዳንዱ ዓረፍተ ነገር፣ አገባቡ ይጠናል። ከዚያም በአገባቡ በመመራት ጥያቄውን ወይም ችግሩን ለማግኘት እንጥራለን። ይህም ምሳሌው የሚመልሰው ሲሆን የተገለጠ፣ በተዘዋዋሪ የተጠቆመ ወይም ተለይቶ የታወቀ ሊሆን ይችላል። በመጨረሻም ችግሩን ወይም ጥያቄውን ለመመለስ ይቻለን ዘንድ ምሳሌውን እንፈታዋለን። ከዚያም ትርጓሜው ለምሳሌው መንሥዔ የሆነውን ጥያቄ መመለስ አለመመለሱ ይፈተናል።

1

ባለ መድኃኒቱ

ሉቃስ 4:23

መነሻው

ኢየሱስ በኢየሩሳሌም አድካሚ አገልግሎት ካበረከተ በኋላ ወደ ናዝሬት ተመለሰ። ከዚያም በየሰንበቱ እንደሚያደርገው ልማዱ በአካባቢው ወደሚገኘው ምክራብ ሄደ። በዚህ ጊዜ ለአንድ ጎብኚ መምህር የሚደረገው የአክብሮት አቀባበል ተደረገለትና፤ ከእግዚአብሔር ቃል እንዲያነብ ተጋበዘ። እንዲያነብ የተመረጠለት ክፍል ስለ መሢሔ የሚናገረውና በኢሳይያስ 61:1-2 ውስጥ የሚገኘው ቃል ነበር። ቃሉን ካነበበ በኋላ ወደ ስፍራው በመመለስ ፋንታ፤ እንደ መምህርነቱ ያነበበውን ቃል ለመተርጎም ቁጭ አለና፤ “ዛሬ ይህ መጽሐፍ በጆሮአችሁ ተፈጸመ” (ሉቃስ 4:21) በማለት መሢሐዊው ትንቢት ያን ዕለት መፈጸሙን ገለጠ።

ችግሩ

በምክራብ የነበሩት ተደነቁ። እንደ ናዝሬት ባለ የኋላ ስም በሌለው ስፍራ፤ መሢሕ ራሱን ለእስራኤል ይገልጣል ብለው አልጠረጠሩም ነበር። ኢየሱስ የዮሴፍ ልጅ እንደሆነ ብቻ ይቆጥሩት ስለነበር፤ ገለጣውን ተጠራጠሩ። የጠራቢ ልጅ የእስራኤል መሢሕ ይሆናል ብለውም አላሰቡም። ከዚህ በኋላ የኢየሱስ ገለጣ፤ የርሱን ማንነት አስመልክቶ በምክራብ በተገኙት መካከል ጥያቄ አስነሣ። ይህን የሚናገረው እሱ ማን ቢሆን ነው? ተባባሉ። ኢየሱስ መሢሕ ነኝ ሲል ለሰጠው መግለጫም ማስረጃ ፈለጉ።

መፍትሔው

ክርስቶስ በአድማጮቹ አእምሮ ያለውን ያልተገለጠ ሁከትና ጥርጣሬ በመረዳት፡- “አንተ ሐኪም፤ እስቲ ራስህን አድን” የሚለውን

ምሳሌ እንደምትጠቅሱብኝ እርግጠኛ ነኝ” (ሉቃስ 4:23፤ በ1980 ዓ.ም. እትም) አላቸው። ሐኪም በሽተኛን ይፈውሳል እንጂ፤ ጤነኞችን አያገለግልም። ምሳሌያዊ አነጋገሩ በሽተኛን እፈውሳለሁ የሚል የራሱንም ሕመም ማዳን ያለበት መሆኑን ያስገነዝባል። ራሱን ማዳን የተሣነው ሰው በተመሳሳይ ሕመም በሚሠቃዩ ሰዎች ዘንድ እንደ አዳኝ አይፈለግም።

የመሢሔ ግንባር ቀደም አዋጅ ነጋሪ የሆነው መጥምቁ ዮሐንስ “መንግሥተ ሰማያት ቀርባለችና ንስሐ ግቡ” በማለት ለሕዝቡ አስገንዝቧል (ማቴ. 3:2)። ክርስቶስም በአገልግሎቱ ወቅት ይህንኑ መልእክት አስተላልፏል (ማቴ. 4:17)። ዮሐንስ፡- “የእፉኝት ልጆች” በማለት በሕዝቡ ላይ ፍርድ አስተላለፈ (ሉቃስ 3:7)። በሙሴ ሕግ መሠረት እፉኝቶች ርዥሳን አራዊት ናቸው። በዚሁ መሠረት ዮሐንስ ሕዝቡን በእስራኤል ሕግ፤ እንዲሁም በእግዚአብሔር ፊት ያልነጹ ኃጢአተኞች ሆነው ነበር የሚመለከታቸው። “ለንስሐ የሚገባ ፍሬ አድርጉ” በማለት አነሣቸው (ቁ. 8)። መልእክቱ ለሰዎች ሁሉ (በቁጥር 10-14) በሰፊው ተሰራጭቷል። ስለሆነም ያን ጊዜ ናዝሬት ምክራብ ውስጥ የተቀመጡትም ቢሆኑ፤ ከኃጢአት መንጸት እንደሚገባቸው ተገንዝበው እንደነበር አያጠራጥርም።

ኢየሱስ በናዝሬት ሰዎች ዘንድ የዮሴፍ ሕጋዊ ያልሆነ ልጅ ሆኖ ነበር የተቆጠረው። ለዚህ ነበር በምጽት፡- “ይህ የዮሴፍ ልጅ አይደለምን?” የተባባሉት (ሉቃስ 4:22)። በኢየሱስና በነዚህ የሕዝብ መሪዎች መካከል አለመግባባት በተፈጠረ ጊዜ “እኛስ ከዝሙት አልተወለድንም” አሉት (ዮሐ. 8:41)። አባባላቸው “እንዳንተ አይደለንም” የሚል መልእክት ያለው ነበር። ሕዝቡ በዚህ አኳኋን ኢየሱስን ልክ እንደነሱ ኃጢአተኛ አድርገው ቆጠሩት። በዚህም የተነሣ ከኃጢአት መንጸት የሚያሻው አድርገው ተመለከቱት። ለዚህ ነበር ክርስቶስ በርሱና በሃይማኖት መሪዎቹ መካከል አለመግባባት በተፈጠረ ጊዜ፤ “ከእናንተ ስለ ኃጢአት የሚወቅሰኝ ማነው?” (ዮሐ. 8:46) ብሎ የጠየቃቸው። ያን ጊዜ ነው ምክራብ ውስጥ የነበሩት ሰዎች ይህ መሢሕ ነኝ ባይ ሰው መሢሐዊ ተግባር ማከናወን አለበት የሚል አሳብ ያደረባቸው። በርግጥ መሢሕ ከሆነ፤ ለሕዝቡ የኃጢአት መንጸትና ይቅርታን መስጠት አለበት። ይህ ብቻም አይደለም፤ ዮሐንስ የጠየቀውን ያህል እንኳን ቢሆን የንስሐ ፍሬ ማሳየት አለበት። ንጹሕ መሆኑን ማረጋገጥ ከቻለ፤ ሕዝቡ መልእክቱን ለመቀበልና ለኃጢአት ይቅርታ ወደ እርሱ የመመለስ ዋስትና እንዳላቸው ይሰማቸዋል። ሕዝቡ ክርስቶስ ቀደም ሲል በቅፍርናሆም

ያደረጋቸውን ተአምራት ለመመልከት በመሻት፤ ተአምራት በማድረግ መሢሕነቱን እንዲያረጋግጥላቸው ይጠይቁት ነበር። ክርስቶስ ግን ተአምራት ማድረጉን እምቢ በማለት በርሱነቱ ብቻ እንዲያምኑ ጠየቃቸው። እነዚያ ሰዎች፤ የእግዚአብሔር ነቢያት የተላኩላቸውን፤ የመበለቲቱን የሰራጥታንና የንዕማንን ዓይነት እምነት አስፈለጋቸው (ሉቃስ 4:26-27)። የኢየሱስን መሢሕነት ያለ ምልክት ማመኑ አልሆነላቸውም፤ በዚህም የተነሣ ወደ ገደል ወርውረው ሊገድሉት ፈለጉ።

ክርስቶስ በዚህ ምሳሌ አማካይነት ሕዝቡ ከኃጢአት መንጻት እንደሚያሻቸው መረዳታቸውን፤ መንጻት የሚገኘው በመሢሔ በኩል እንደሆነ መገንዘባቸውንና መሢሕ ነኝ የሚል መግለጫውን ግን መጠራጠራቸውን ተረዳ። ከተሰበሰበው ሕዝብ ሲለይም እነዚህ ሰዎች እንዳደረጉት ሁሉ፤ አንድ ቀን ሕዝቡ በአጠቃላይ አንቀበልህም የሚሉት መሆኑንም በቅድሚያ ተረድቶ ነበር።

2

እራፊው ልብስና ያረጀው አቁማዳ

ማቴዎስ 9: 16-17፤ ማርቆስ 2: 21-22፤

ሉቃስ 5: 36-39

መነሻው

ጾም በእስራኤል በሰፊው የተለመደ ሥርዓት ነበር። ከጸሎት ጋር ተጣምሮ ለእግዚአብሔር ያለን ፍቅርና በርሱ የመታመን መግለጫ ምልክት ሆኗል። በፈሪሳውያን ዘንድ ግን የጿሚውን ቅድስና እንዲያመለክት ተደርጎ ወደ ውጫዊ ሥርዓትነት ዝቅ ተደርጎ ነበር። ጾም በዮሐንስና በደቀ መዛሙርቱም ዘንድ ተግባር ላይ የዋለ ቢሆንም፤ ድርጊቱ ፈሪሳውያን በሚፈጽሙት አኳኋን አልነበረም። ጾም ለዮሐንስ ተከታዮች የመሢሐ መምጫ መቃረቡን በማመልከት፤ ዮሐንስ የገለጠውን ቃል የማመናቸው ምልክት ሲሆን፤ ከዚሁ ጋር ተያይዞም ከኃጢአት ለመንጸት ያላቸውን ፍላጎት የሚያመለክት ንስሐ ነበር።

ችግሩ

ፈሪሳውያን፤ ክርስቶስና ደቀ መዛሙርቱ የነሱን ደንብና ሥርዓት ማክበራቸውን ለማረጋገጥ ይከታተሏቸው ነበር። በዚሁ መሠረት ክርስቶስም ሆነ ደቀ መዛሙርቱ እንደማይጸሙ አረጋገጡ። በኢየሱስና በመጥመቁ ዮሐንስ መካከል ያለውን ግንኙነት ተገንዝበው ነበርና፤ ዮሐንስ ሲጾም እርሱም ሆነ ደቀ መዛሙርቱ የማይጸሙበትን ምክንያት ለመረዳት ክርስቶስን አጥብቀው ጠየቁት።

መፍትሔው

ክርስቶስ፤ ይህን ጥያቄ ለመመለስ በሠርግ ድግስ ምሳሌ ተጠቀመ። መሽራው መሽራይቱን ከተረከበ በኋላ የደስታው ተካፋዮች

ለመሆን ለሠርጉ ወደታደሙት ተጋባዦች ይዟት መጣ። ግብዣው የደስታና የፈንጠዝያ ነበር። ክርስቶስ ራሱን እንደ ሙሽራው፣ የጊዜውን ትውልድ ደግሞ፣ ወደ ሠርጉ ግብዣ እንደተጠሩ ታዳሚዎች አድርጎ ነው ያቀረበው። የሙሽራውን ጥሪ የተቀበሉት፣ ክርሱ ጋር ለመደሰት ወደ ግብዣው ስፍራ ይመጣሉ። በዚህ አኳኋን ነበር ክርስቶስ መንግሥቱን ለእስራኤል በመስጠት ደስታውን ይካፈሉ ዘንድ ሕዝቡን የሚጠራ መሆኑን የገለጠው። ስለዚህ ያን ጊዜ ኅዘን አይኖርም።

እነዚህ በበኩላቸው ሁለት የማይናቁ ጥያቄዎችን አስነሡ። መንግሥቱን ለሕዝቡ በሚያስተዋውቁበት ጊዜ፣ በዮሐንስና በኢየሱስ መግለጫ መካከል ያለው ግንኙነት ምን ነበር? በፈረሳዊነት የማስመሰል ዘዴስ የቀረበላቸው ምን ነበር? ምሳሌው የሚጀምረው በአሮጌ፣ ባለቀና ጥቅም የለሽ በሆነ ልብስ ነው። እንዲህ ያለውን ልብስ በመጣጣፍና በመስፋት ለጥቂት ጊዜ ዕድሜውን ለማራዘም ይቻል ይሆናል። አንድ ሰው ለአሮጌ ልብስ መጠገኛ እራፊ ከአዲስ ጨርቅ አይቆርጥም። እንዲያ ቢያደርግ አዲሱን ጨርቅ ያበላሸዋል ወይም ጥቅሙ ቢስ ያደርገዋል፤ ይህም ሞኝነት ነው። ከዚህም በላይ ጥንት አዳዲስ ልብሶች፣ በመጀመሪያው እጥበት ከሚከማተር የጨርቅ ዓይነት ነበር የሚሰፉት። ስለሆነም፣ አዲስ እራፊ በአሮጌ ልብስ ላይ ቢሰፋ፣ በሚታጠብበት ጊዜ አዲሱ ጨርቅ ተኮማትሮ አሮጌውን ልብስ ይቀደዋል። ቀዳዳውም ከቀድሞው ይልቅ የሰፋ ይሆናል። እናም ድርጊቱ አሮጌው ልብስ አገልግሎት ከማይሰጥበት ደረጃ ያደርሰዋል። ክርስቶስ እውነቱን ይበልጥ ለመግለጥ ሲል፣ ከፍየል ወይም ከበግ ሌጦ የሚሠራውን የወይን ስልቻ በምሳሌነት አቀረበ። አዲስ የወይን ስልቻ በሚገባ ይለጠጣል። ወይን በሚብላላበት ወቅት ኩፍ የማለት ወይም የመነፋት ባሕርይ ስላለው፣ የወይን ጠጅ የሚቀመጠው በአዲስ ስልቻ ነው። ይህ የሚደረገው ወይኑ ወደ ወይን ጠጅነት በሚለወጥበትና በሚብላላበት ወቅት አዲሱ ስልቻ የመለጠጥ ብቃት ስለሚኖረው ነበር። ይህ ብቃቱ ረጅም ዕድሜ ስለሚሰጠው ስልቻው በተደጋጋሚ ጥቅም ላይ ይውላል። ሲያረጅ ግን የመለጠጥ ብቃቱን ያጣል። የወይን ጠጅ በአሮጌና የመለጠጥ ብቃት በሌለው ስልቻ ቢከተት የወይኑ መብላላት ስልቻውን ይተረትረዋል። በዚህ አኳኋን ወይኑ ብቻ ሳይሆን፣ ስልቻውም ከጥቅም ውጪ ይሆናል። ቢሆንም አሮጌ ስልቻዎች ለውኃ መያዣነት ያገለግላሉ እንጂ ወደ ውጪ አይጣሉም ነበር።

ክርስቶስ በእነዚህ ሁለት ምሳሌዎች የሚያሳየው፣ ፈረሳውያን የቆሙለት አሮጌ ሥርዓት ጥቅም የለሽና ጊዜ ያለፈበት መሆኑን ነበር።

ሥርዓቱ ማገልገሉን ይቀጥል ዘንድ እራፊ ሊጣፍለት የሚችል አልነበረም። ክርስቶስ የመጣው ፈሪሳዊነትን ለማሻሻል ሳይሆን፤ በሕዝቡ ሕይወት ውስጥ ፍጹም አዲስ የሆነ ትምህርት ወይም ግንዛቤ ለማሳደር ነው። አዲሱን ትምህርት በአሮጌው ሥርዓት ላይ ለመጫን የሚደረግ ማንኛውም መከራ፤ አሮጌውን ብቻ ሳይሆን አዲሱንም ያጠፋዋል። በዚህ አኳኋን ነበር ክርስቶስ በርሱና በፈሪሳውያን ትምህርት መካከል እንደ ውቅያኖስ የሰፋ ልዩነት ያኖር የነበረው። ቀደም ሲል ለአድማጮቹ “እሳችኋለሁና ጽድቃችሁ ከጻሐፎችና ከፈሪሳውያን ጽድቅ ካልበለጠ ወደ መንግሥተ ሰማያት አትገቡም” (ማቴ. 5:20) ባለ ጊዜ ነበር ልዩነቱን ያረጋገጠው። ፈሪሳውያን ስለ መንግሥቱ ስጦታና አብሮት ስላለው አዲስ ትምህርት የሚሰጡትን አጻፋ ቀድሞ በመረዳት እንዲህ ብሏል፡- “አሮጌ የወይን ጠጅ ሲጠጣ፤ አዲሱን የሚሻ ማንም የለም አሮጌው ይጣፍጣል* ይላልና” (ሉቃስ 5:39)። ፈሪሳውያን በሥርዓታቸው የረኩ ስለሆኑ ለውጥ አይፈልጉም ነበር። እነዚህ ምሳሌዎች በክርስቶስና በፈሪሳውያን ትምህርት መካከል ያሉና የማይታረቁ ቅራጾችን ገሀድ አወጧቸው።

* “የተሻለ ነው” (በ1980 ዓ.ም. እትም)

3

ዕውራን መሪዎች

ማቴዎስ 7: 3-5፤ ሉቃስ 6: 39-42

መነሻው

ፈሪሳውያን ከሕግ ሊቃውንትና መምህራቸው ጋር በመሆን፤ የሙሴን ሕግ በተመለከተ በእስራኤል ውስጥ ከፍተኛ የሥልጣን ድምፅ ያላቸው መሆኑን ይገልጡ ነበር። ክርስቶስ “ጻፎችና ፈሪሳውያን በሙሴ ወንበር ተቀምጠዋል” (ማቴ. 23: 2) ባለ ጊዜ፤ ይህን አባባላቸውን ተቀብሎታል። ፈሪሳውያን ሕዝቡ ለትምህርታቸው ፍጹም ተገዢ እንዲሆን ይፈልጉ ነበር። ክርስቶስ ግን ትምህርታቸውና ሕይወታቸው የማይጣጣም መሆኑን በማስገንዘብ ሕዝቡ እንዳይከተላቸው አስጠነቀቀ (ቁ. 3)። አንድ መምህር ማስተማር ይቻለው ዘንድ የሚናገረውን እውነት በግሉ ሊያውቀውና ሊቀበለው ይገባል። ከዚህ እውነት በመነሣት ጌታችን “ዕውር ዕውርን ሊመራው ይችላል?” (ሉቃስ 6: 39) በማለት በምሳሌ ተናገረ።

ችግሩ

ፈሪሳዊነት ወይም ትምህርቱ፤ መሢሐ ወደሚሰጠው መንግሥት የሚያስገባ ጽድቅ ያስገኛል የሚለውን እምነት ክርስቶስ በተራራው ስብከቱ እንዲህ በማለት ተቃወመው፡- “እሳችኋለሁና ጽድቃችሁ ከጻፎችና ከፈሪሳውያን ጽድቅ ካልበለጠ ወደ መንግሥተ ሰማያት ከቶ አትገቡም” (ማቴ. 5: 20)። በዚህ ጊዜ፤ “ፈሪሳዊነት ወደ መንግሥቱ የማያስገባበት ምክንያት ምንድነው?” እና “ፈሪሳዊነትን የመከተል አደጋ ምንድነው?” የሚሉ ሁለት ጥያቄዎች ተነሡ። በምሳሌው የተሰጠው መልስ ፈሪሳውያን ዕውሮች ናቸው የሚል ነበር።

ዮሐንስ በወንጌሉ መግቢያ ላይ እንደገለጠው፤ ሕዝቡን በጭለማ እንዳለ አድርጎ ነበር ያየው፡- “ብርሃንም በጭለማ ይበራል፤ ጭለማም አላሸነፈውም” (ዮሐ. 1: 5)። ክርስቶስ ጨለማን ያስወግድ ዘንድ እንደ ብርሃን ወደ ጨለማው መጣ። ጨለማ እግዚአብሔርን ያለማወቅ ተምሳሌት

ሲሆን፤ ብርሃን ደግሞ እግዚአብሔርን በማወቅ ይመስላል። ክርስቶስ የመጣው እግዚአብሔርን ለሕዝቦች ለመግለጥ ነው፡- “መቼም ቢሆን እግዚአብሔርን ያየው አንድ ስንኳ የለም፤ በአባቱ እቅፍ ያለው አንድ ልጁ እርሱ ተረከው”* (ቁ. 18)። ክርስቶስ ስለ አብ የሰጠው መግለጫ ለአማኞች ብርሃን ይሆናል። በጨለማ ያሉ ሁሉ ዓይነ ሥውራን ናቸው። ስለ እግዚአብሔር ምንም እውቀት የሌለው ሰው፤ ዕውር ዕውርን ሊመራ እንደማይችል ሁሉ፤ ስለ እግዚአብሔር እውቀት የሌላቸውን ሰዎች ሊመራ አይችልም።

ክርስቶስ፤ ሕዝቡ ዕውራን መሪዎቻቸውን መከተላቸውን ቢቀጥሉ፤ የሚገጥማቸውን አስከፊ ነገር አሳያቸው። እንዲህ በማለትም ጠየቃቸው፡- “ሁለቱ በጉድጓድ አይወድቁምን?” (ሉቃስ 6:39)። መሪዎችም ሆኑ ተመሪዎቹ አስከፊ አወዳደቅ ይወድቃሉ። ተማሪ ከመምህሩ እውቀት በላይ ሊሄድ እንደማይችል ሁሉ፤ እስራኤላውያንም ስለ እግዚአብሔር እውቀት የሌላቸውን መሪዎች ቢከተሉ ደንቆሮዎች (ምንም የማያውቁ) ሆነው ይቀራሉ።

መፍትሔው

ክርስቶስ በመሪዎቹ ዘንድ ላለው ዕውርነት መፍትሔ ሰጥቷል። የሚከተሏቸውን ዕውሮች ለመምራት ወይም ለማስተማር ይችሉ ዘንድ የራሳቸውን ዕውርነት ምክንያት እንዲያስወግዱ አስተማራቸው። ምሰሶና ጉድፍ በመጠን እንጂ በአፈጣጠር ልዩነት የላቸውም። ጉድፍ ዓይንን ይቆረቁራል፤ ምሰሶ ግን ዕውርነትን ያስከትላል። የክርስቶስ ክስ ወይም ውንጀላ፤ መምህራን ነን ባዮች በራሳቸው ዓይን ውስጥ ሆኖ ካሣወራቸው የጎላ ነገር ይልቅ፤ በተከታዮቻቸው ሕይወት ውስጥ ባሉ ጥቃቅን ነገሮች ላይ ማትኮራቸውን ለመቃወም ነበር። መምህራን ነን ባዮች የራሳቸውን ዕውርነት ችላ ብለው ሳለ፤ የተከታዮቻቸውን ዓይኖች የሚቆረቁሩ ጉድፎችን ሊያስወግዱ የሚችሉ መሆናቸውን ይናገሩ ነበር። ስለዚህ ፈሪሳውያን የሚበጃቸው መጀመሪያ የዕውርነታቸውን ምክንያት ማስወገድ ነው። ከዚህ በኋላ በመሪነታቸው የተማመኑባቸው ተከታዮቻቸውን ለማስተማር ይችላሉ። ዕውርነታቸውም ሊበራ ይችላል የነበረው ብርሃንን የዓለም ብርሃን ከሆነውና መካከላቸው ከቆመው መሢሕ ሲቀበሉ ብቻ ነበር።

* “በእግዚአብሔር አብ ዘንድ ያለው አንድ ልጁ ብቻ ገልጦታል” (በ1980 ዓ.ም. እትም)።

ብልሁና ሰነፉ ቤት ሠሪዎች

ማቴዎስ 7:24-29፤ ሉቃስ 6:43-49

መነሻው

ከሥራውና ከቃሉ የተነሣ እያሌ ሰዎች ወደ ክርስቶስ ይመጡ ነበር። ያደረጋቸው ተአምራትና “መንግሥተ ሰማያት ቀርባለችና” (ማቴ. 4:17) የሚለው ቃሉ መልእክቶቹን ተደማጭ አደረጋቸው። እነዚያ ሕዝቦች፤ ጽድቅ ወደ መሢሔ መንግሥት የመግቢያ ቅድመ ሁኔታ መሆኑን ከብሉይ ኪዳን ተረድተዋል (መዝ. 24:3-4፤ ሕዝ. 36:25-29)። የሚያውቁትም ፈሪሳውያን ያቀረቡትን ጽድቅ ብቻ ነበር። ያ ግን አላረካቸውም። ወደ መሢሔ መንግሥት ለመግባት የሚያበቃ ጽድቅ እንደሌላቸው ተረድተዋል። በተሰበሰቡ ጊዜ፤ ወደ መሢሔ መንግሥት ለመግባት የሚያስፈልገው ጽድቅ ምን ዓይነት ነው የሚል ጥያቄ በሁሉም አእምሮ ውስጥ ነበር።

ክርስቶስ ስለ ብፁአን በተናገረው የተራራ ላይ ስብከቱ፤ ጽድቅ የሆነን ሰው ባሕርይ ገልጧል (ማቴ. 5:3-14)። ከዚህ በማስከተል በሕግ መጠቀምንና የእግዚአብሔርን ጽድቅ መሥፈርት ለማመልከት በማሰብ፤ ሕዝቡ የሚያውቁትን ሕግ መተርጎም ቀጠለ (ማቴ. 5:17-48)። ፈሪሳውያን ሕግን በውጫዊ ሁኔታዎች በማጥናት ላይ ሲያተኩሩ፤ ኢየሱስ ግን ውስጣዊና ውጫዊውን ጽድቅ ጠየቀ። የጌታችን የብሉይ ኪዳን ትርጓሜ፤ ከጊዜው የሃይማኖት መሪዎች ልማዳዊ ትርጉም የራቀ ሆነ። የርሱ መርሕ፤ ጽድቅ በሰው አሳብና ድርጊት ይገለጣል የሚል ነበር።

ቀጥሎ ደግሞ ወደ መንግሥቱ የሚገቡ ሰዎች ሊኖራቸው ስለሚገባ ሕይወትና ሊያሳዩት ስለሚገባ አኗኗር መመሪያ ሰጠ (ማቴ. 6:1-7:12)። ፈሪሳዊነት ወደ መንግሥቱ የመግቢያ መሠረት ነው የሚለውን እምነት በማስወገድ (ማቴ. 5:20)፤ በሕግ የተገለጠውን የእግዚአብሔር ጽድቅ ወደ መንግሥቱ የመግቢያ መልኪያ አድርጎ ከፍ አደረገው። ከዚያም ሕዝቡን ወደ መንግሥቱ በመጋበዝ ገለጣውን አቆመ። ወይም ዘጋ። አድማጮቹ በእርሱ ቃል እንዲያምኑ እንጂ በፈሪሳውያን ትምህርት እንዲታመኑ አልጠየቃቸውም። እርሱ የገለጠው እውነት በ“ጠባብ በር” ተመሰሏል (ማቴ. 7:13)። ጠባቡንም በር፤ በሰፊ በርና መንገድ ከመሰለው፤ የፈሪሳውያን ትምህርት ጋር አነጻጸረው። በዚሁ መሠረት በርሱ

ቃል ማመን ወደ ሕይወት፤ የፈረሳውያንን ቃላት መታዘዝ ግን ወደ ጥፋት እንደሚመራ አስተማረ።

ችግሩ

ከዚህ ትምህርት በኋላ የክርስቶስን ትምህርት በተመለከተ ውሳኔ ማድረግ ለምን ይጠቅማል? ትምህርቱን አለመቀበል ምን አደጋ አለው? የሚሉ ጥያቄዎች ተነሡ። ክርስቶስ ቀደም ባለው አገልግሎቱ፤ ሕዝቡ እርሱንና ያስተማረውን እውነት በተመለከተ ውሳኔ እንዲያደርጉ ጠይቋቸው ነበር (ሉቃስ 4፡16-21)። ስለዚህም ሕዝቡ በክርስቶስ በኩል የተሰጣቸውን የአብ መገለጥ በተመለከተ በኃላፊነት ተጠያቂዎች ነበሩ።

መፍትሔው

ይህን ጥያቄ ለመመለስ ሲል ነው ክርስቶስ አድማጮቹን በቤት ሠራዎች የመሰላቸው። ያዳመጠው ሁሉ ስለሰማቸው ቃላት ኃላፊነት ነበረበት። ክርስቶስ ያቀረበው እውነት በዚያ ጊዜ ለነበረው ሕይወት ብቻ ሳይሆን፤ ለመጪውም ዘመን መሠረት ነበር። የማንኛውም ሕንጻ ዘላቂነት በመሠረቱ ይወሰናል። ስለሆነም ማንኛውም ሰው የሚያንጸው ሕንጻም ፊተና አለበት። ክርስቶስ ከዚህም ሌላ በዝናብና በንፋስ ሳቢያ የተፈጠረውን ጎርፍም በምሳሌነት ተጠቅሟል። አንድ ሕንጻ በብርቱ መሠረት ላይ ከታነጸ ማንኛውንም የጎርፍ ግፊት ይቋቋማል። በሌላ በኩል ደግሞ አንድ ሰው ተገቢውን መሠረት በመገንባት ፋንታ፤ ቤቱን በአሸዋ ላይ ቢሠራ፤ ጎርፍ በጎረፈና ንፋስም በነፈሰ ጊዜ ሕንጻው ይፈርሳል። የመፍረሱም ምክንያት መሠረት የሌለው መሆኑ ነው።

ክርስቶስ የሱን ቃልና የፈረሳውያንን ትምህርት በዚህ አኳኋን አነጻጸረ። ፈረሳውያን የእግዚአብሔር እውነት የላቸውም፤ እነሱን የሚከተሉም ያለ በቂ መሠረት ይገነቡ ነበር። ወደ መሢሔ መንግሥት የሚገባውን ለመለየት ፍርድ በሚሰጥበት ጊዜ በአሸዋ ላይ የተገነባ ሁሉ ይጠረጋል። እንዲህ ያሉ ገንቢዎች በመንግሥቱ ድርሻቸውን ወይም ስፍራቸውን ያጣሉ። በአንጻሩ ደግሞ አብን አስመልክቶ ክርስቶስ ያስተማረውን ቃል የሰሙና ያመኑ በፍርድ ጊዜ ጽኑ መሠረት ይኖራቸዋል። ስለሆነም በሚመጣው ፍርድ ከክፉ ተጠብቀው በመሢሔ መንግሥት በደስታ ይኖራሉ። በዚህ አኳኋን ነው ጌታችን፤ የሰዎች ዘላለማዊ ዕድል፤ አብ በሚሰጠው መገለጥና እርሱም ራሱን እንደ መሢሕ ለእስራኤል ባቀረበ ጊዜ በሚሰጡት መልስ ላይ የሚወሰን መሆኑን ያስተማረው።

5

ገበያ ውስጥ የሚቀመጡ ልጆች

ማቴዎስ 11:16-19፤ ሉቃስ 7:29-35

መነሻው

የመጥምቁ ዮሐንስ አገልግሎት አከራካሪና ጥምቀቱም የእስራኤልን ሕዝብ የከፋፈለ ነበር። “ኢየሱስን የሰሙት ሕዝብ ሁሉ ቀራጮች እንኳን ሳይቀሩ በዮሐንስ ጥምቀት ተጠምቀው እግዚአብሔርን አደነቁ። ፈሪሳውያንና ሕግ አዋቂዎች ግን በእርሱ ስላልተጠመቁ የእግዚአብሔርን ምክር ከራሳቸው ጣሉ” (ሉቃስ 7:29-30)። ስለሆነም ክርስቶስ ራሱንና ለሕዝቡ የተሰጠውን የዳዊት መንግሥት በተመለከተ ተከታታይ ተቃውሞ ይገጥመው እንደነበር እናውቃለን።

ችግሩ

ፈሪሳውያንና ሕግ አዋቂዎቻቸው እንደ እስራኤል መምህራን ይታወቁ ነበር። ነገር ግን ሊመጣ ያለው መሢሕ ወገን ይሆኑ ዘንድ በንስሐ ወደ ዮሐንስ ለመመለስ አልፈቀዱም። በሌላ በኩል ግን ቀራጮችን ጨምሮ ከአመንዝራዎችና ከምናምንቴዎች ጋር የሚመደቡ የማኅበረሰቡ ተራ አባላት የመሢሔ መንግሥት የሚመሠረት መሆኑን በማመን በብዛት ወደ ዮሐንስ እየጎረፉ ይጠመቁ ነበር። ለዮሐንስ ጥሪ ከሕዝቡ የሚሰጠው ይህ መልስ የተለያየ የመሆኑ ነገር ግን ጥያቄ አስነሥቷል። ያም ለምንድነው የሕዝቡ መሪዎች የዮሐንስን መልእክት የማይቀበሉበትና እርሱ ወደሚያስተዋውቀው መሢሕ በእምነት የማይመለሱት? የሚል ነበር።

መፍትሔው

ክርስቶስ ይህን ጥያቄ ለመመለስ ሲል ፈሪሳውያንንና ሕግ አዋቂዎችን ገበያ በሚቀመጡ ልጆች መሰላቸው። ለመጥቀስ የፈለገው፣ ልጆች የሚጫወቱትን ጨዋታ ሳይሆን፣ ባሕሪያቸው የሆነውን ዋና ነገር፣ ማለትም እንደፈለጉ ለመሆን አጥብቀው የመሻት ተፈጥሯቸውን ነበር።

በምሳሌው የተጠቀሱት ልጆች ይጨፍሩላቸው ዘንድ ዓደኞቻቸውን የጠየቋቸው በጉትጎታ ነበር። አስከሬን አጅበው በሚጓዙበት ጊዜም ዓደኞቻቸው እንዲያጅቧቸው ፈልገዋል። ክርስቶስ ፈሪሳውያን በምሳሌው እንደተጠቀሱት ልጆች ወዴትም ይሁን ወዴት እንዲታገሉ ይፈልጋሉ ነበር የሚለው። የክርስቶስ ምሳሌ የሚያስታውሰው ሌላ ነገር ሕፃናት ትእዛዝ የማይቀበሉ መሆናቸውን ነው። አንድ ሰው ልጆች እንዲጨፍሩ ቢጠይቃቸው እንደታዘዙት በማድረግ ፋንታ ያዝኑ፤ እንዲያዝኑ ቢጠይቃቸው ደግሞ ይፈነጥዙ ይሆናል።

ፈሪሳውያን የሐንስ ለንስሐ በጠራቸው ጊዜ ልክ እንደ ልጆቹ እምቢ አሉት። የደስታን ምሳሌ በማመልከትም ንስሐ ገብተው የነበሩት ሰዎች የመንግሥቱ ተከፋዮች ይሆኑና ደስ ይሰኙ ዘንድ በጠየቃቸው ጊዜ፤ ፈሪሳውያን ነቀፉት። የሐንስ እስራኤልን ለንሥሐ በጠራቸው ጊዜ፤ ፈሪሳውያን እንደተለመደው እምቢ ብለውታል። ክርስቶስ፡- “እምቢልታን ነፋ”፤ የሐንስ ደግሞ “ሙሾ አወጣላቸው” (ሉቃስ 7:32)። ፈሪሳውያን ግን የማንኛቸውንም አልሰሙም። ክርስቶስ “ጥበብም በልጆችዋ ሁሉ ጸደቀች” (ቈ. 35) በማለት ምሥጢራዊ በሆነ ንግግሩ ይህን ትምህርት ዘጋው። እርሱ ወይም ፈሪሳውያን ትክክል መሆናቸው በሁለት በሚመደቡ (የርሱ ወይም የፈሪሳውያን) ተከታዮች ሕይወት ይገለጣል ይል ነበር። እሱን የተከተሉ የጽድቅ ፍሬ ይታይባቸዋል። የፈሪሳውያንን ትምህርት በተከተሉ ሰዎች ሕይወት ግን ይህ ፍሬ የለም።

6

ሁለቱ ተበዳሪዎች

ሉቃስ 7:41-50

መነሻው

ኢየሱስ አንድ ፈሪሳዊ ቤት እራት ተጋበዘ። ጋባዥ ራሱን ከፍ ከፍ የማድረግ ዝንባሌ ነበረው። ተጋባዞቹ እራት በመመገብ ላይ ሳሉ፣ በኃጢአተኝነቷ የታወቀች አንዲት ሴት ወደ ግብዣው ስፍራ ገባች። ይህ ሁኔታ መስተንግዶ እንደ መልካም ተግባር በሚቆጠርበት ባህል ውስጥ ያልተለመደ ነገር አልነበረም፤ በተለይ ተጋባዥ ከጋባዥ በኑሮ ያነሰ ሆኖ የሚቆጠር ከሆነ። እንዲህ ባለው የግብዣ ሥርዓት ወቅት አንድ ፈሪሳዊ ገበታውን በውጭ፣ ምናልባትም በመናፈሻው ስፍራ ነበር የሚያዘጋጀው። ይህ ብቻም አይደል፤ ተላላፊዎች የግብዣውን ሥርዓት እንዲመለከቱ ብቻ ሳይሆን፣ ወደ ውስጥ ዘልቀውም የተሠናዳውን ምግብ ይመለከቱ ዘንድ የቅጥሩን በር ክፍት ያደርገዋል። የፈሪሳዊው ግብዣ ወይም ልግስና የተትረፈረፈ ከሆነ የሚሰጠውም ክብር የዚያኑ ያህል ከፍ ያለ ነበር።

በዚህ አኳኋን የጊዜው ባህል ፈቅዶላት ነበር፤ ኃጢአተኛይቱ ሴት ኢየሱስ ይመገብ እነበረበት ስፍራ የመጣችው። አመጣጥዋ ግን ለመመልከት ሳይሆን፣ ለጌታ የሚገባውን ክብር ለመስጠት ነበር። ብልቃጥ ሙሉ የአልባስጥሮስ ሽቶ ይዛለች። ያ ውድ ሽቶ ምናልባት ያላትን ገንዘብ ሁሉ ጨርሳና አሟጣ የገዛችው ይሆናል። ክርስቶስ ከአቀማመጡ ሁኔታ የተነሣ ወደፊት ከዘረጋው እግሩ አጠገብ በመቆም የልቧን ዝንባሌ ወይም መሻት አሳየችው። በዚያም አላበቃች፤ እግሮቿን በእንባዋ ታጥበው ጀመር። ንስሐ መግባቷን የምትገልጥበት ቋንቋዋ ያ ሆና፣ በደላኝነቷን በመገንዘብ የኃጢአት ይቅርታ መጠየቋ ነበር፤ ኃጢአትን ማስወገድ የሚገባው መሢሔ ነበርና (ኢሳ. 53:6፤ ዘካ. 13:1)። የሴቲቱ እንባ የኃጢአተኝነቷ ብቻ ሳይሆን፣ ክርስቶስንም እንደ መሢሔ የማመድ ምልክት ነበር። የእርሱን ይቅርታ ፈልጋ ነው የመጣችው። እግሮቿን በእንባዋ ብዛት ካረጠበችው በኋላ እንደ ፎጣ በመጠቀም በፀጉሯ

አደረቀችው። ከዚያም እግሩን በመሳም ለእርሱ ያላትን ፍቅር ገለጠች። ይህ ከእርሱ የኃጢአት ይቅርታ ስለማግኘቷ ያላትን እምነት ይጠቁማል። የያዘችውን የአልባስጥሮስ ሽቶ በእግሮቹ ላይ በማፍሰስ ለእርሱ ያላትን አክብሮት አሳየች።

ችግሩ

በፈሪሳውያን ልማድ መሠረት፣ አንድ ወንድ በሴት ከተዳሰሰ በሥርዓቱ ወቅት ያለው ንጽሕና እንደተጓደለበት ይቆጠራል። እንዲህ ባለችውና ብልሹ ታሪክ ባላት ሴት መዳሰሱ በርግጥ ከፍተኛ መበከልን ወይም የንጽሕና ጉድለትን ያስከትላል። በስፍራው የነበሩ ፈሪሳውያን የሴቲቱን ድርጊት ሲመለከቱ፣ ክርስቶስ መሢሕ ከሆነ ነቢይም ነውና፣ የዚህችን ሴት ዝና ማወቅ አለበት ሲሉ ደመደሙ (ዘዳ. 18፡15-18)። ሁሉንም ነገር፣ በተለይም እንደዚያች ሴትዮ ታሪክ በስፍራው ለነበሩት ሁሉ ግልጥ የሆነን ነገር ማወቅ ነበረበት። ስለዚህ ክርስቶስ፣ መሢሕ ከሆነ በዚያች ሴት ድርጊት ከመርከስ ራሱን ይከለክላል። በዚህ ሁኔታ በፈሪሳውያን መካከል ውዝግብ ተፈጠረ። በአንድ በኩል ኢየሱስ መሢሕ ነኝ ማለቱን ፈሪሳውያን ያውቃሉ ወይም ሰምተዋል። በሌላ በኩል ግን ልማዳቸው እንደ ርኩሰት የሚቆጥረውን የኃጢአተኛይቱን ሴት ዳሰሳ በዝምታ ተቀበለው። ታዲያ ይህ ሰው ማነው? መሢሕ ከሆነ የኃጢአተኛይቱን ሴት ስጦታና አክብሮት ለምን ይቀበላል?

መፍትሔው

ክርስቶስ ለዚህ ችግር መፍቺያ የሚሆን መልስ ለመስጠት ሲል፣ ሁለት ባለ ዕዳዎች ያሉትን አንድ አበዳሪ ታሪክ ነገራቸው። አንድ ሰው የሁለት ዓመት ያህል ደመወዝን ያህል፣ ሌላው ደግሞ የሁለት ወር ያህል ዕዳ አለባቸው። ከሁለቱ አንዳቸው እንኳን ዕዳቸውን ለመክፈል ስላልቻሉ አበዳሪው ሠረዘላቸው። ይህ ከአበዳሪ ባሕርይ የሚጻረር ቢሆንም፣ ከእግዚአብሔር ባሕርይ ጋር የሚስማማ ነበር። ክርስቶስ ታሪኩን ከተናገረ በኋላ ስምአን የተባለውን ፈሪሳዊ እንዲህ ሲል ጠየቀው፦ “ከእነርሱ አብልጦ የሚወደው ማነው?” (ሉቃስ 7፡42)። ፈሪሳዊውም “ብዙ ይቅር የተባለለት አብልጦ ይወደዋል” በማለት ሊሆን በሚችለው ቀጥተኛ መንገድ መለሰለት። ክርስቶስም መልሱን ተቀበለው።

ከዚህ በኋላ ክርስቶስ የፈሪሳዊውንና የሴቲቱን ሁኔታ ወይም ዝንባሌ አነጻጸረ። ፈሪሳዊው ክርስቶስን ወደ ቤቱ የጋበዘው አክብሮት

ሳይሆን፤ ሊመለከተው ወይም ሊያጤነው ነበር። ከዚህም ሌላ ፈሪሳዊው ስምአን ምናልባት ክርስቶስን የመክሰሻ ወንጀል እንደሚያገኝ ተስፋ ሳያደርግ አልቀረም። ጌታ በፈሪሳዊው ቤት ተጋባዥ እንግዳ ቢሆንም፤ በባህሉ መሠረት ከአንድ እንግዳ የሚጠብቀውን ሥርዓት አልፈጸመም ነበር። በተለምዶ አንድ እንግዳ እንዲህ ላለው ግብዣ የሚዘጋጀው በሕዝቡ መታጠቢያ በመታጠብ፤ ገላውን በዘይት በመታበስና የክት ልብሱን በመልበስ ነበር። እንግዳው ከመታጠቢያው ስፍራ ወደ ግብዣው አዳራሽ ሲጓዝ አፈር ወይም አቧራ ይነካው ይሆናል። ስለዚህም ወደ ግብዣው ማዕድ ከመቅረቡ በፊት እግሩን በአንዳች ነገር መጥረግ ይኖርበታል።

የመስተንግዶው የአክብሮት ሥርዓት፤ ጋባዥ ውኃ በመቅጃ እንዲያቀርብ ያዛል። ፈሪሳዊው ስምአን ግን እንዲህ ያለውን መስተንግዶ ለክርስቶስ አላቀረበም። የጊዜው ባህል ግብዝነት ቢሆንም፤ እንደ አክብሮትና ፍቅር ተቆጥሮ ጋባዥ እንግዳውን በመሳም እንዲቀበለው ያዛል። ፈሪሳዊው ግን እነዚህን ባህላዊ ከበሬታዎች ችላ አላቸው። ከዚህም ሌላ፤ እንግዳው ፊቱን የሚያብስበትን ዘይት ጋባዥ በብልቃጥ ማዘጋጀት ነበረበት። ይህ ተጋባዥ ለግብዣ በመታደሙ የተደሰተ መሆኑን የሚገልጥበት ምልክት ነበር። ለክርስቶስ ግን ምንም የመታበሻ ዘይት አልተሰጠውም። ይህን ፈሪሳውያን ያላሰቡት ወይም ችላ ያሉትን ነገር ያቀረበችው አንዲት ሴት ነበረች። ሴቲቱ የክርስቶስን እግሮች በውኃ ፋንታ በእንባ አጠበቻቸው። በፎጣ ፋንታ በፀጉሮቿ ጠረገቻቸው። ጉንጩን በመሳም ፋንታ እግሮቹን ለመሳም አጎነበሰች። እና በተለምዶ የፊት ማበሻ በሆነው የወይራ ዘይት ፋንታ በክርስቶስ እግሮች ላይ ሽቶ አፈሰሰችባቸው።

ስምአን የተለመደውንና ለእንግዳ የሚገባውን አክብሮት ለክርስቶስ አለማድረጉ፤ በክርስቶስ ማንነት ያለማመኑ ውጤት ነው። በክርስቶስ በማመን ረገድ የሴቲቱ ድርጊት የስምአን ድርጊት ተቃራኒ ነበር። ስለዚህም ክርስቶስ ሴቲቱን “ኃጢአትሽ ተሰርዮልሻል” (ሉቃስ 7:48) አላት። ኃጢአቷ የተሰረየላት በሥራዋ ነው ብለው ሌሎቹ እንዳያምኑ ክርስቶስ እንዲህ በማለት ገለጠ። “እምነትሽ አድኖሻል፤ በሰላም ሂጂ” (ቁ. 50)። የደገንነቷ መሠረት ሥራዎቿ አልነበሩም። የዳነችው የደገንነት ሥራ ፈጻሚ በሆነው ክርስቶስ በማመድ ነው። ክርስቶስ በዚህ ምሳሌው የኃጢአተኛይቱን አክብሮትና ፍቅር ለምን ተቀበለ? ለሚለውና በፈሪሳውያን አእምሮ ለነበረው ጥያቄ የሰጠው መልስ የሴቲቱን ስጦታ የተቀበለው፤ ስጦታው ከእምነቷ የመነጨ በመሆኑ እንደሆነ ያስተምራል። እውነተኛ እምነቱን በንስሐ ፍሬ ለመግለጥ የሚችል ነው ይቅርታ የማያገኝ። እንዲህ ያለውን ሰው ክርስቶስ ተቀብሎታል።

የክርስቶስን እሱነት የሚያረጋግጡ ምሳሌዎች

ማቴዎስ 12:22-30፤ ማርቆስ 3:22-27

መነሻው

ክርስቶስ በአገልግሎቱ ሂደት ወቅት ሁሉ፡ ከሃይማኖት መሪዎች በኩል እየበረታ የሚሄድ ተቃውሞ ይገጥመው ነበር። ሥራዎቹም ሆኑ ቃሎቹ መሢሕነቱን በግልጽ ያሳዩ ቢሆኑም፤ ግትርቹ የሃይማኖት መሪዎች ግን መሢሕነቱን መቀበልም ሆነ ማመኑን አሻፈረን አሉ። ክርስቶስ በምድር በተመላለሰባቸው ጊዜያት ሁሉ ሕዝቡን ገጥሞት የነበረው አስጨናቂ ጥያቄ የርሱ ማንነት ነው። ማን ነበር? እርሱ ራሱ ነኝ እንደሚለው መሢሕ ነበር? የገሊላ ሕዝቦች መሢሕነቱንና እስራኤልን ነጻ በማውጣት ገዢያቸው እንደሚሆን ያመኑ ይመስላሉ። በዚህ አጋጣሚ ክርስቶስ ከአንድ ድዳና ዓይነ ሥውር ውስጥ ጋኔን አስወጣ። ሕዝቡም፡- “እንጂ ይህ የዳዊት ልጅ ይሆንን?” አሉ (ማቴ. 12:23)። የግሪክኛ ትርጉም በሆነው አዲስ ኪዳን አገላለጥ መሠረት፤ የሰዎቹ ጥያቄ አሉታዊ መልስ ይሻ ነበር። ያ አልሆነም። ምክንያቱ ክርስቶስ ነኝ እያለ የሚገልጠውን የሚያረጋግጥ ጠንካራ ማስረጃ አለማግኘቱ አልነበረም። ይልቁንም ሰዎቹ ጥያቄያቸውን በዚህ አኳኋን ያቀረቡት፤ ከሃይማኖት መሪዎቹ ብርቱ ተቃውሞ የተነሣ ነበር። በዚህ ጊዜ ጥቂት የሃይማኖት መምህራን ሕዝቡ በክርስቶስ እንዲያምኑ ለመከላከልና ለማግባባት ግልጽ በሆነ ዓላማ ወደ ኢየሩሳሌም እንደመጡ ማርቆስ መዝግቧል (ማር. 3:22)። አጋጣሚው የታየውና እንዲህ ያለው ያልተለመደ በኃይል የመጠቀም ሁኔታ ማብራሪያ አስፈላጊነታል። ይህ በሰብአዊ ብርታት የተከናወነ ተግባር ሳይሆን፤ በግልጽ እንደታየው ከዚያ በላይ ነበር። ይህን የመሰለ ተአምር ለማድረግ የሚችሉና ከሰብአዊ ብርታት የላቀ ኃይል የሚመነጭባቸው ሁለት መነሻዎች ነበሩ፡- እግዚአብሔር ወይም ሰይጣን። የፈሪሳውያን ወኪሎች “ይህ በብሔልዜቡል፤ በአጋንንት አለቃ ካልሆነ በቀር አጋንንትን አያወጣም” በማለት የተአምራቱን ባለቤትነት ለሰይጣን ሰጡት።

ችግሩ

ክርስቶስ ተአምራቱን ያደረገው በእግዚአብሔር ኃይል መሆኑን ገለጠ (ዮሐ. 14:10)። ፈሪሳውያን ደግሞ ተአምራቱን ያደረገው በሰይጣን ኃይል ነው አሉ። ስለዚህ የትኛው ገለጣ ነው እውነት? የሚል ጥያቄ ተነሣ። ኢየሱስ ክርስቶስ የመጣው ከእግዚአብሔር ነበር ወይስ ከሰይጣን? ክርስቶስ ይህ ተአምር የተፈጸመው በዲያብሎስ ግዛት መሆኑን አመልክቶ፤ ከሰይጣን የላቀ ኃይል እንዳለው በማረጋገጥ ይገልጥ ነበር። ከላይ የተነሳውን ጥያቄ የመለሰውም በምሳሌ ነው (ማር. 3:23)።

መፍትሔው

ክርስቶስ በፈጸመው ተአምር እንዳሳየው ሁሉ፤ ከሰይጣን የላቀ ኃይል ያለው መሆኑን በወጉ ለማስረዳትና፤ ኃይሉንም ከሰይጣን ያልተቀበለው መሆኑን ለማረጋገጥ ሦስት ምክንያቶችን ሰጠ። በሦስት ከተከፈሉት ምሳሌዎቹ በመጀመሪያው፡- “እርስ በርስ የምትለያይ መንግሥት ሁላ ትጠፋለች አለ” (ማቴ. 12:25-26)። ይህ ሁኔታ በመንግሥት ብቻ ሳይሆን፤ በከተማ፤ በዚያም አልፎ በቤተሰብም የሚታይ እውነት ነው። የክርስቶስ ክርክር፤ እርሱ ኃይልን ያገኘው ከሰይጣን ከሆነና ያን ኃይል ሰይጣንን ለማጥቂያ ከተጠቀመበት፤ ዲያብሎስ ለክርስቶስ ኃይል በመስጠት የራሱን መንግሥት በማፍረስ ላይ ነው የሚል ነበር። ማንም ቢሆን ራሱን ያጠፋው ዘንድ ለሌላ ኃይል ስለማይሰጥ የፈሪሳውያን አባባል ፈጽሞ የማይታሰብ ነበር።

በሁለተኛው ምሳሌ (ማቴ. 12:27-28)፤ ክርስቶስ ሌላ ክርክር አቀረበ። በዚያ ዘመን መናፍስት የሚያስወጡ ሰዎች በእስራኤል የነበሩ ሲሆን (ማቴ. 7:22)፤ እነዚህ ሰዎች እንደ “ክፉ አድራጊዎች” አይቆጠሩም ነበር። ሕዝቡ እንዲህ ያሉትን አጋንንት አስወጪዎች ያ ኃይል በበሽታ የተለከፉ ሰዎችን እንዲፈወሱ ከእግዚአብሔር እንደተሰጣቸው ቆጥሮ በበጎ ይቀበላቸውና፤ ያመሰግናቸው ነበር። እንዲህ ያለውን መናፍስት የማስወጣት ተግባር ከሰይጣን ጋር ስላላዛመዱት፤ ክርስቶስ ሕዝቡን እንዲህ በማለት ጠየቃቸው፡- “ልጆቻችሁ በማን ያወጡአቸዋል?” (ማቴ. 12:27)። ሰዎቹ መናፍስትን የማስወጣት ተግባር ሁሉ በሰይጣን ኃይል አለመሆኑን በማመናቸው ላይ ነበር የክርስቶስ ክርክር የተመሠረተው። ምንድነው ታዲያ ክርስቶስ በሰይጣን ነው የሚሠራው እንዲሉ ያደረጋቸው? በእግዚአብሔር ኃይል በቀጥታ ሊሠራ ያልቻለው ለምን ነበር?

ሦስተኛው ምሳሌ (ማቴ. 12:29) በሚገባ የተጠበቀን ቤተሰብ ምስል የሚገልጥ ነበር። ቤቱ ውስጥ ካለው ሀብት ከፍተኛነት የተነሣ ቅጥሩ በብረት በር ተዘጋ፤ ዘረፋን ይካላከሉ ዘንድ ጠባቂዎች እንዲቆሙ ተደረገ። ይህ ሁሉ ጥበቃ እያለ፤ ሀብቱን መዝረፍ ቢያስፈልግ፤ ዘራፊው ጠባቂውን ማሸነፍ አለበት። ጠባቂው ከዘራፊው ብርቱ ከሆነ ንብረቱ ከመዘረፍ ይድናል። ዘራፊው ከዘበኛው ከበረታ ግን ንብረቱ ይዘረፋል። የክርስቶስ ክርክር ሰይጣን የራሱ የሆኑትን ይጠብቃል የሚል ነበር። ክርስቶስ ከሰይጣን ግዛት አንድ ሰው ነጻ ሊያወጣ ከቻለ፤ ከሰይጣን የበረታ ለመሆኑ ይህ ማስረጃ ነው።

በነዚህ ሦስት ምሳሌዎች ነው ክርስቶስ የርሱን ማንነት ጥያቄ የመለሰው። ሥልጣንና ኃይል ከማን እንዳገኘም ገልጧል። በምሳሌው የተጠቀሰው ትክክለኛ ገለጣ፤ ክርስቶስ የሃይማኖት መሪዎች እንዳሉት ከሰይጣን የወጣና በዲያብሎስ ኃይል የሚሠራ ሊሆን አይችልም። ከእግዚአብሔር የመጣ መሆን አለበት። የምሳሌው ተገቢ ማጠቃለያ “እኔ ግን በእግዚአብሔር መንፈስ አጋንንትን የማወጣ ከሆነ፤ እንግዲህ የእግዚአብሔር መንግሥት ወደ እናንተ ደርሳለች” (ማቴ. 12:28) የሚለው የክርስቶስ ቃል ነው። ስለዚህ ክርስቶስ ለእስራኤል የሚሰጠው መሢሐዊ መንግሥትና የእርሱም መሢሐነት ዋጋ አለው።

8

ባዶው ቤት

ማቴዎስ 12:43-45

መነሻው

ቀደም ሲል በነበረው ምንባብ ወይም አገባብ ፈሪሳውያንና መምህራን ክርስቶስን፡- “መምህር ሆይ ከእንተ ምልክት እንድናይ እንወዳለን” (ማቴ. 12:38) ብለውት ነበር። ይህ ጥያቄ አንዳንድ የሃይማኖት መሪዎች፡ ክርስቶስ የሚሠራው በሰይጣን ኃይል ነው በማለት ላቀረቡት ክስ እርሱ የሰጠውን የማፍረሻ ቃል ያመለክታል። ጥያቄው ማፍረሻውን የሰሙት እነዚያው መሪዎች መሢሕክን ባለመቀበላቸው ትክክለኞች ወይም ስሕተተኞች ለመሆናቸው ራሳቸውን እንዲጠይቁ አድርጓቸው ነበር። ስለዚህ እርሱ ነኝ እያለ የሚናገረውን (መሢሕ) መሆኑን በማያጠራጥር አኳኋን የሚያረጋግጥና ፍላጎታቸውን የሚያረካ መልስ በመሻት ምልክት ሊጠይቁት መጡ። ከዮናስ ምልክት ሌላ ማረጋገጫ ሊሰጣቸው አልፈለገም። ይህም ከጥቂት ጊዜ በኋላ በአካል ዕርገቱ የሚገለጥ የመሢሕክ ማረጋገጫ ምልክት ነበር። ማዕበል ጸጥ በማሠናትና በባሕር ላይ በመራመድ ሥልጣኑን በተፈጥሮ ላይ አረጋግጧል። በተለምዶትና በፈውስ አማካይነት በበሽታና ደቄ ላይ ያለውን ሥልጣን አሳይቷል። አጋንንትን ከሰዎች በማስወጣትም በሰይጣን ላይ ያለውን ሥልጣን አረጋግጧል። ከሙታን በማስነሣትም በሞት ላይ ያለውን ኃይል አሳይቷል። የኃጢአት ይቅርታ ለመስጠት ያለውን ሥልጣንም አረጋግጧል። እነዚህ ሁሉ ማስረጃዎች ተቀባይነት ካጡ፣ ተጠራጣሪዎችን የሚያረካ ሌላ ማስረጃ ሊሰጥ አይችልም። ስለዚህም በዚያ ትውልድ ላይ ሊመጣ ያለውን ፍርድ ተነበየ (ማቴ. 12:41-43)።

ችግሩ

ቀጥሎ ያሉት ጥያቄዎች መነሣታቸው የማይቀር ነበር። ክርስቶስን በተመለከተ የተሰጡትን ማስረጃዎች ሁሉ ያልተቀበለ ሕዝብ ሁኔታ ዛሬ

ምን ይመስላል? በመጥምቁ ዮሐንስና በክርስቶስ አገልግሎት በኩል መንግሥት በስጦታ መጥቶለት የነበረውን ትውልድ እግዚአብሔር እንዴት ይመለከተዋል?

መፍትሔው

ክርስቶስ አጋንንት ስለያዘው ሰው ተናገረ። እንዲህ ያለው ሰው ንጹሕና ብቁ እንዳልሆነ ስለሚቆጠር በማሳበረሰቡ ውስጥ ሊኖር አይችልም። በመሆኑም ከቤተሰቡና ከመንደሩ ተገልሎ ለብቻው እንዲኖር ይገደድ ነበር። በኋላ ግን ርኩሱ መንፈስ ይበልጥ ተስማሚ ስፍራ ለማግኘት ሲል ለቆት ሄደ። ሰውዬውም ነጻ ከሆነ በኋላ ወደ ቤተሰቦቹ፣ ጓደኞቹና ማሳበረሰቡ ተመልሶ ማሳበራዊ ኑሮውን በደስታ ቀጥሎ ነበር።

ነገር ግን የለቀቀው ጋኔን የተሻለና ተስማሚ መኖሪያ ስላላገኘ ወደ ሰውዬው ተመለሰ። የጋኔኑ አስተናጋጅ ወይም ማደሪያ የነበረው ይህ ሰው፣ ጋኔኑ በሄደ ጊዜ የሌሎች አጋንንት ማደሪያ ሆኗል ተብሎ መጠርጠሩ እርግጥ ነው። አጋንንቱ ሲመለስ ግን ሰውዬው በማንም ሳይያዝ ነጻ ሆኖ አገኘው። የቀድሞ ማደሪያው “ባዶ ሆኖ ተጠርጎና አጊጦ” ነበር (ማቴ. 12:44)። በቀጣይነት በምሳሌው የሚገለጠው አሳብ፣ ርኩሱ መንፈስ ሰውየውን የለቀቀው፣ ብቸኝነት ስለተሰማውና የሌሎች አጋንንትን ጓደኝነት ስለፈለገ እንደነበር ያመለክታል። ወደ ሰውዬው በተመለሰ ጊዜ ከእርሱ የከፋ ሰባት አጋንንትን ይዞ መጣ። ሁሉም ወደ ሰውዬው ገቡ። ስለዚህም ሰውዬው እንደገና ከቤተሰቡ፣ ከጓደኞቹና ከኅብረተሰቡ ተለይቶ ለብቻው ለመኖር ተገደደ። በዚህም የተነሣ የሰውየው ሁኔታ ከቀድሞው የከፋና አሰቃቂ ሆነ። የአንድ አጋንንት አገልጋይ ከመሆን ይልቅ፣ የሱና የተጨማሪ ሰባት አጋንንት ማደሪያ ወይም አገልጋይ ሆነ። ሁሉም ሊገለገሉበት የሚችሉ ናቸው።

የክርስቶስ አባባል “ለዚህ ክፉ ትውልድ ደግሞ እንደዚሁ ይሆንበታል” (ማቴ. 12:45) የሚል ነበር። መጥምቁ ዮሐንስ በተልእኮው መሠረት ኃጢአተኛው የእስራኤል መንግሥትና ሕዝብ ንሥሐ እንዲገቡ አሳስቧቸዋል። በዚሁ መሠረት “የይሁዳ አገር ሁሉ፣ የኢየሩሳሌም ሰዎች ሁሉ ወደርሱ ይመጡ ነበር። ኃጢአታቸውንም እየተናዘዙ በዮርዳኖስ ወንዝ ከእርሱ ይጠመቁ ነበር” (ማር. 1:5)። ይህ በሕዝቡ የተደረገ ንስሐ ወይም መንጻት በምሳሌው ውስጥ አጋንንት የያዘው ሰው ከአጋንንት በመላቀቁ ክንውን ተገልጧል (ማቴ. 12:43)። ምንም እንኳን የመጥምቁ ዮሐንስ ደቀ

ተመልሶ ቢሆን ኖሮ፤ በጥሐንስ ተጀምሮ የነበረው መንጻት ዘላቂ ይሆን ነበር፤ ሕዝቡም ካለመንጻት ይላቀቁ ነበር። አሁን ግን ለመንጻት መሻታቸውን በጥምቀት አረጋግጠው የነበሩት የእስራኤል ሕዝብ፤ ኢየሱስን ባለመቀበላቸው ከንስሐ በፊት ከነበሩበት በከፋ ሁኔታ ላይ ይገኛሉ። ንጹሐን ባለመሆናቸው ከእግዚአብሔር ተለይተዋል። የግብርናው ታጣጥ እንጂ ለዘላለም የመንጻት ዕድሉ ነበር።

የመንግሥቱን አዲስ ቅርጽ የሚመለከቱ ምሳሌዎች

መነሻው

ክርስቶስ ኃይል ያገኘው ከሰይጣን ነው የሚለው ክስ (ማቴ. 12:24)፤ ለሕይወቱ አዲስ መልክ ሰጠው። የሃይማኖት መሪዎች ክርስቶስን አንቀበልም ማለት፤ የሕዝቡን የመጨረሻ እንቢታና ያን ተከትሎ የሚመጣውን የክርስቶስን የመስቀል ላይ ሞት የተነበየ ነበር። ከዚያ ወዲህ ክርስቶስ ራሱን ለእስራኤል ስለመስጠቱና፤ ሕዝቡ አንቀበልም ስለማለታቸው እንዲሁም ለእስራኤል ስለመጣው መንግሥት የተነሣ ጥያቄ አልነበረም። እርሱ ግን እንዲህ በማለት ጥብቅ ማስጠንቀቂያ ሰጥቷቸዋል፡- “ስለዚህ እላችኋለሁ ኃጢአትና ስድብ ሁሉ ለሰዎች ይሠረይላቸዋል። ነገር ግን መንፈስ ቅዱስን ለሰደበ አይሰረይለትም። በሰው ልጆች ላይ ቃል የሚናገር ሁሉ ይሠረይለታል፤ በመንፈስ ቅዱስ ላይ ግን የሚናገር ሁሉ በዚህ ዓለም ቢሆን ወይም በሚመጣው አይሠረይለትም” (ማቴ. 12:31-32)። ክርስቶስ ያደረጋቸው ተአምራት፤ እርሱ ከእግዚአብሔር መሆኑንና ሥራዎቹም በመንፈስ ቅዱስ ኃይል መከናወናቸውን አረጋግጠዋል። ደኅንነት በክርስቶስ በኩል ብቻ ነበር። ሰዎች ከሚናገራቸው ቃላት የተነሣ ወደ እርሱ ይመጡ ይሆናል። የክርስቶስን ቃል የማይቀበል ቢኖር በእግዚአብሔር አብ ምስክርነት ክርስቶስን ወደማመን ይመጣ ይሆናል። የክርስቶስን ቃልም ሆነ የእግዚአብሔር አብን ምስክርነት ባይቀበል በክርስቶስ በኩል ከተፈጸመው የመንፈስ ቅዱስ ሥራ የተነሣ በክርስቶስ ሊያምን ይችላል። እነዚህን ስለ ክርስቶስ የተሰጡ ሦስት ምስክርነቶች አልቀበልም ቢል ግን፤ ያን ሰው በክርስቶስ ወደማመንና ወደ ደኅንነት የሚያመጣ ሌላ ምስክርነት አይኖርም ነበር። ከላይ የተጠቀሰው በመንፈስ ቅዱስ ላይ የሚሠራ ኃጢአት፤ ክርስቶስ በሥጋ በምድር ላይ በነበረና ራሱን ልዑል አዳኝ አድርጎ ለእስራኤል ይሰጥ በነበረ ጊዜ ብቻ ሊፈጸም የሚችል ነው። ይህ የተለየ ኃጢአት ይፈጸም የነበረው ክርስቶስ ማንነቱን ለማረጋገጥ ወይም ለመግለጥ በሕዝቡ ፊት ተአምራትን ይሠራ በነበረበት ጊዜ ብቻ ነበር።

ክርስቶስ ከላይ የተጠቀሰውን ማስጠንቀቂያ አስከትሎ፡ ያ ትውልድ እርሱን ባለመቀበሉ የተነሣ ከፍርድ በታች መሆኑንም አስገንዝቧል (ማቴ. 12: 39-42)።

ያም ብቻ አይደለም፤ ሁኔታው ክርስቶስ እነዚያን ሕዝቦች አለመቀበሉን ያረጋገጠበትን አጋጣሚ ያስከተለም ነበር። ሕዝብ ያነጋግር በነበረ ጊዜ፤ እናትና ወንድሞቹ ሊያነጋግሩት ፈልገው እንደሚጠብቁት ተነገረው (ቁ. 47)። ጥያቄአቸውን አልተቀበለም፤ “እጁንም ወደ ደቀ መዛሙርቱ ዘርግቶ ‘እነሆ እናቴና ወንድሞቼ፤ በሰማያት ያለውን የአባቴን ፈቃድ የሚያደርግ ሁሉ፤ እርሱ ወንድሜ እሁቴም እናቴም ነውና አለ” (ቁ. 49)። ክርስቶስን ከእናቴና ከወንድሞቹ ጋር የሥጋ ዝምድና አቆራኝቶታል። በአንጻሩም ከደቀ መዛሙርቱ ጋር የእምነት ቁርኝት አስተባብሮታል። በሥጋ የተቆራኙትን ሰዎች ጥያቄ እምቢ በማለት በእርሱና በሚያምኑበት መካከል ያለውን ኅብረት ተቀበለ። በዚህ አኳኋን ከአብርሃም ጀምሮ በወረደ ዝምድና የሚተባበሩትን እስራኤላውያን ወደ ጎን ማግለሉንና በእምነት የተባበሩትን መቀበሉን አመለከተ። ይህ ሁኔታ እስራኤል እንደ ሕዝብ ገለል የተደረገች መሆኗን የሚያመለክትና፤ ክርስቶስም ከሥጋ ዝምድና ይልቅ በእምነት ላይ የተመሠረተ አዲስ ግንኙነት ከአንድ ሕዝብ ጋር መጀመሩን የሚያሳይ ስለሆነ ታላቅ ቁም ነገር አለው።

ችግሩ

የእስራኤል ሕዝብ ከእግዚአብሔር ጋር በተስፋ (ዘፍጥ. 12: 1-6፤ 13: 14-17) እና በቃል ኪዳን (15: 18) የተቆራኘ ነው። እግዚአብሔር ራሱን ይገልጥላቸውና በእነርሱም በኩል ለዓለም ይታወቅ ዘንድ በሥጋ የአብርሃም ዝርያ የሆኑ ሕዝቦችን መረጠ (ዘጸ. 19: 6)። እስራኤል የተመሠረተችው በመንፈሳዊ አመራር ሲሆን፤ ሕዝቡም እግዚአብሔር የሚመራው ሆኖ እንደ እግዚአብሔርነቱ የእርሱ ዓላማ በዚህ ሕዝብ በኩል እንዲገለጥ ነበር። እግዚአብሔር ለዳዊት የሰጠው ተስፋ እስራኤል በመጨረሻ ከዳዊት ትውልድ በሚሆን ንጉሥ እንድትመራ ነው (2ኛ ሳሙ. 7: 16)። መለኮታዊው ተስፋ፤ ከዳዊት ትውልድ የሆነ ንጉሥ በዳዊት ዙፋን ተቀምጦ የዳዊትን ቤት ወይም የእስራኤልን ሕዝብ እንዲገዛ ነው። በዚሁ መሠረት ሕዝቦቹ የሚመራቸውን ንጉሥ ይጠብቁ ነበር። የብሉይ ኪዳን የትንቢት መጻሕፍት ዋና ይዘት ወይም ጉዳይ፤ ስለ መሢሔ የተነገረ እውነት፤ እንዲሁም በርሱ የሚመራ ምድራዊ መንግሥትና ለሕዝቡ የተዘጋጀ ሰላምና ብልጽግና ነበር። ከብሉይ ኪዳን ነቢያት የመጨረሻ

የሆነው መጥምቁ ዮሐንስ፤ “መንግሥተ ሰማያት ቀርባለች” የሚለውን በክብር የተሞላ አስደናቂ አዋጅ ይዞ ወደ እስራኤል ወጣ (ማቴ. 3:2)። ክርስቶስም አገልግሎቱን የጀመረው በተመሳሳይ አዋጅ ነበር (4:17)። ወደ መንግሥቱ ለመግባት የሚያስፈልገውን የጽድቅ ደረጃ ከመግለጡም ሌላ፤ በመንግሥቱ የሚተዳደሩት ሁሉ የሚኖሩበትን ሁኔታ አሳየ (ማቴ. 5-7)። መንግሥቱንም ለሕዝቡ መስጠቱን ባደረጋቸው አያሌ ተአምራት አረጋገጠ (ማቴ. 8-11)። የመሢሔን አስተዳደር ይጠብቅ የነበረው ሕዝብ ግን ክርስቶስን አጋንንት እንደያዘው እብድ በመቁጠር አልተቀበለውም። ያለ ጽድቅ መንግሥት፤ ለእግዚአብሔር ያለመታዘዝ በረከት፤ ሊኖር ስለማይችል (ዘዳግ. 28)፤ በክርስቶስ ዘመን የነበረው ትውልድ ገለል መደረግና፤ በእስራኤል ሊመሠረት የነበረው የክርስቶስ መንግሥት ዕቅድም መተላለፍ ነበረበት። ስለዚህ መንግሥት መተላለፍ፤ ክርስቶስ ብዙ ጊዜ በምሳሌዎች ተናግሯል።

ከፍጥረት መጀመሪያ አንሥቶ በአንዳች ሁኔታ የሚገለጥ የእግዚአብሔር መንግሥት በምድር ላይ የታየበትና፤ እርሱም የመግዛት ሥልጣኑን ያሳየበት መንገድ ነበር። አዳምና ሔዋን ለእግዚአብሔር ተገዢዎች እስከነበሩ ድረስ፤ በኤደን የአትክልት ስፍራ ፍጹም የሆነ ትንሽ መንፈሳዊ መንግሥት ነበር። የርሱ ወኪል ሆኖ ኤደንን ያስተዳደር ዘንድ እግዚአብሔር አዳምን ወከለው (ዘፍጥ. 1:26-27)። አዳምም ከእግዚአብሔር የተሰጠውን የመግዛት ሥልጣን በተግባር ተረጎመው። ከእርሱ ውድቀት በኋላ እግዚአብሔር የሰዎችን ሕሊና በመግዛት በራሱ ቁጥጥር ሥር ሊያደርጋቸው ፈለገ (ሮሜ 2:15)። ሰዎች ሕሊናቸውን በሚገዛው እግዚአብሔር ሥልጣን ላይ ባመፁ ጊዜ ደግሞ የጥፋት ውጋን ፍርድ አመጣባቸው። ከዚያ በኋላ አገዛዙን በሰብአውያን መንግሥታት በኩል አደረገ (ዘፍጥ. 9:6፤ ሮሜ 13:1-7፤ 1ኛ ጴጥ. 2:13-17)። አብርሃምን በመጥራት ደግሞ አገዛዙን በእስራኤልና በነሱ በኩል ሊያከናውን ፈለገ። እግዚአብሔር ከእስራኤል ነገድ ቀደምት አባቶች ቀጥሎ (ዘጸ. 4:16-7:1)፤ በመሳፍንት (መላ. 2:16-18፤ ሐዋ. 13:20)፤ በመጨረሻም በመለኮታዊ ሹመት በሚመረጡ ነገሥታት አማካይነት መንፈሳዊ አመራሩን ቀጠለ። ይሁን እንጂ፤ ሕዝቡ ካለመታዘዛቸው የተነሣ ገለል መደረግ ነበረባቸው። የሰሜኑ መንግሥት ከክርስቶስ ልደት በፊት በ722 (እ.ኤ.አ.) በአሦራውያን እጅ ወደቀ፤ ኢየሩሳሌም ደግሞ በመጨረሻ ከክርስቶስ ልደት በፊት በ586 በባቢሎናውያን ወደመች።

ይህ ሁሉ ቢሆንም፤ ለእስራኤል የተሰጣትን ተስፋና ቃል ኪዳን አልሰረዘውም። እንዲሁም የእግዚአብሔር መለኮታዊ አመራር በመሢሔ

በኩል በምድር ላይ ይመሠረታል የሚለውን ተስፋ ከእስራኤል አልወሰደባትም። በአዲስ ኪዳን ዘገባ መሠረት፤ ክርስቶስ ተስፋ የተደረገበት መሢሕ ሆኖ በመምጣት የቃል ኪዳንን መንግሥት ለእስራኤል ቢሰጥም፤ ሕዝቡ ግን በገዛ ፈቃዳቸው እርሱንና ስጦታውን አንቀበልም አሉ። የእግዚአብሔር ተስፋ የጸና ነው፤ የመንግሥቱ አገዛዝ ግን ተላልፏል። ይህ ከሆነ እንግዲህ ከዚህ ቀጥሎ ያለው ጥያቄ ይነሣል፡- “እስራኤል የመሢሑን መንግሥት አልቀበልም ባለችበትና፤ ወደፊት ይህንኑ መሢሕና መንግሥቱን በምትቀበልበት መካከል ባለው ጊዜ በምን ዓይነት ቅርጽ ነው እግዚአብሔር መለኮታዊ አገዛዙን በምድር ላይ የሚያሰፍነው?” ክርስቶስ የተጠቀመባቸው ልዩ ልዩ ምሳሌዎች፤ ባለበት ዘመን የሚገለጠውን አዲስና ያልተጠበቀ ጠቃሚ መለኮታዊ የአገዛዝ ቅርፅ ማመልከቻነት የታቀዱ ነበሩ። በማቴዎስ 13:11 ላይ እነዚህ ምሳሌዎች “የመንግሥቱ ምሥጢራት” ተብለዋል። ብሉይ ኪዳን ክርስቶስ መንግሥቱን ለመመሥረት ባቀረበው ዕቅድና፤ የእስራኤል ሕዝብ በመንግሥቱ በሚደሰትበት መካከል ክፍት ጊዜ ስለመኖሩ ጉዳይ ምንም የገለጠው ነገር የለም። ይህ በመካከሉ ያለ ጊዜ የእስራኤል ሕዝብ ክርስቶስን ባለመቀበሉ ምክንያት የተፈጠረ ነው። ይህ ብቻ አይደለም፤ በዘመናችን የሚኖረው መንፈሳዊ አገዛዝ በመለኮታዊ ምሪት የሚተዳደረው መንግሥት የሚመሠረትበት ሁኔታም በብሉይ ኪዳን አይታወቅም። ክርስቶስ ግን የዚህን አዲስ መንግሥት ቅርፅ ከዋና ዋና ባሕርያቱ ጋር በምሳሌ መግለጡ ተገቢ እንደሆነ ተመልከተ።

ስለ መንግሥቱ እውነት በገለጠ ጊዜ፤ ስለ ቤተ ክርስቲያን መናገሩ እንዳልነበረ በጥብቅ መታወቅ አለበት። ስለሚመጣው መንግሥት ዘመን ሲናገር፤ ስለ ቤተ ክርስቲያን ዘመን መናገሩ አልነበረም። በሐዋርያት ሥራ ምዕራፍ 2 እንደተገለጠው፤ ቤተ ክርስቲያን የተመሠረተችው በጳጳሳዊነት ፅሁፍ ስለሆነ ነው። ከሰባቱ የፍዳ ዘመን ቀደም ብሎ እስከሚከናወነው የመነጠቅ ጊዜ ድረስም በምድር ትኖራለች። ክርስቶስ የተናገረለት የወደፊት መንግሥት ዘመን የጀመረው፤ እስራኤል እርሱን እንደ መሢሕ አልቀበልም ባለችበት ጊዜ ሲሆን፤ ይህንኑ መሢሕ በዳግም ምጽአቱ እስከም ትቀበልበት ጊዜ ድረስ ይቀጥላል። ቤተ ክርስቲያን የዚያ መንግሥት አካል ትሁን እንጂ፤ መንግሥቱ ግን ከቤተ ክርስቲያንነት እጅግ የሰፋ ነው። የቤተ ክርስቲያኑ ዘመን፤ በመንግሥቱ አዲስ ዘመን ውስጥ ነው። የመንግሥቱ ዘመን ግን ከቤተ ክርስቲያን ዘመን በላይ የሚቀጥል ይሆናል። ስለዚህም እነዚህ ምሳሌዎች ቤተ ክርስቲያን አካሉ ስለምትሆንበት መንግሥት እንጂ፤ ስለ ቤተ ክርስቲያን በዋናነት የሚገልጡ አይደሉም።

10

ዘሪው፥ የሚዘራው ፍሬና መሬቱ

ማቴዎስ 13:3-23፤ ማርቆስ 4:3-25፤

ሉቃስ 8:15-18

መነሻው

ስንዴ ከፍልስጥኤማውያን የምግብ ሰብሎች ዋናው ስለሆነ፤ ሰብሉን የማምረቱ ሂደት ጌታን ያደምጡ በነበሩ ሰዎች ዘንድ የታወቀ ነገር ነበር። እህሉን ለመዝራት ዝግጅት በሚደረግበት ጊዜ፤ መሬቱ ቀድሞ ካበቀለው ነገር ነጻ ይሆናል። ይህ ክንውን መሬቱ በሙሉ ተመሳሳይ ገጽታ እንዲኖረው ያደርጋል። ዘሪው ከአፈሩ ሥር ቋጥኝ ወይም ሥራሥር ስለመኖሩ የሚያውቀው ነገር የለም። የዚያን ጊዜው አስተራረስ እንደዛሬው አልነበረም፤ መጀመሪያ ፍሬው በዘሪው አማካይነት መሬቱ ላይ ይበተናል። ከዚያም መሬቱ በጥንታዊውና ከእንጨት በተሠራው ማረሻ እየታረሰ ዘሩ አፈር እንዲሰብስ ይደረጋል። እህሉ የሚዘራው፤ እንዲበቅል የሚያደርገው ዝናብ መጣል ከመጀመሩ በፊት ነው። በዘሩ መብቀልና በቡቃያው እድገት ሂደት ወቅት፤ ዘሪው ሰብሉን ሙሉ ፍሬያማና የተትረፈረፈ ምርት እንዲሰጥ የሚያደርገውን የኋላ ዝናብ ይጠብቃል።

ችግሩ

በነዚህ የምሳሌ ክፍሎች መጀመሪያ ላይ ክርስቶስ የሚገልጠው እውነት እንዴት ይሠራጫል? ከዚህስ የሚጠበቀው አጻፋ ወይም መልስ ምን ይሆናል? የሚል ጥያቄ ይገጥመዋል።

መፍትሔው

ጌታ ራሱ ምሳሌዎቹን ለአድማጮቹ ተረጎመላቸው። ዘሪው እርሱ ራሱ ሲሆን፤ መሬት ደግሞ ቃሉን ያጻመጡ ሰዎችን ወክሎ ነው የቀረበው

(ማቴ. 13:37)። ዘሩ፡- “የእግዚአብሔር ቃል” (ሉቃስ 8:12) እና “የመንግሥት ልጆች” (ማቴ. 13:38) የተባለ እንደመሆኑ፡ የእግዚአብሔር ቃል በዘመናት ሁሉ እንደ መንግሥት ልጆች በተቆጠሩ ሰዎች በኩል የሚዘራ መሆኑን እንረዳለን። ከዚህም ሌላ ዘሩም ሆነ ዘሪው መልካም መሆናቸውንና መሬቱም የመልካም ፍሬያማነት ምልክትን እንደሚያሳይ እንገነዘባለን። በዚሁ ዘሪ ከተዘራው ዘር የሚገኘው ውጤት የተለያየ መሆኑንም ልብ እንላለን። የሚገኘው ውጤት በመሬቱ ሁኔታ ላይ እንጂ፤ በዘሪውም ሆነ በሚዘራው ዘር የሚወሰን አይደለም። ቃሉን በሚያደምጡት ሰዎች ሁኔታ ላይ ይወሰናል ለማለት ነው። ከመልካሞቹ ፍሬዎች (ቃላት) ጥቂቶቹ፡ ክርስቶስ በመንገድ ወይም እርሻ ዳር ባለ መተላለፊያ የመሰላቸው አድማጮች የሰሟቸው ናቸው። ዘሩ ከተበተነበት በኋላ መንገዱ አልታረሰም ነበር። ስለሆነም እህሉ በቀላሉ በአእዋፍ ተለቀመ። ክርስቶስ ሌሎች አድማጮቹን የመሰላቸው በቋጥኛማ አፈር ነው። ቋጥኛ በጥቂት አፈር ነበር የተሸፈነው። በዚህም የተነሣ በሚሰበው የፀሐይ መቀት እየተረዳ ዘሩ ፈጥኖ እንዲበቅልና ቡቃያውም እንዲያድግ ያደርጋል። ይሁን እንጂ ቡቃያው ሥር የሚሰድበት በቂ አፈር የለም። አፈሩ ያገኘው እርጥበት ወዲያው ስለሚተን የቡቃያውን ፈጣን እድገት የሚረዳ እርጥበት አይኖርም። ከዚህም የተነሣ ቡቃያው በፍጥነት ይደርቃል። ክርስቶስ ሌሎች አድማጮቹን የመሰላቸው በእሾህ በታነቀ አፈር ነው። በቀደመው ዓመት በመሬቱ ላይ የነበረው ተክል ሁሉ ስለተወገደ፤ አፈሩ ውስጥ የእሾህ ሥራ-ሥር እንደነበረ ዘሪው አላወቀም። ከዚህም የተነሣ መልካሙ ዘር ከእሾህ ጋር በቀለ። እሾሁም የሰንደውን ቡቃያ አነቀው፤ ሌላውም ፍሬ በመልካም መሬት ላይ በመውደቁ መልካም ምርት ለመስጠት ቻለ።

ክርስቶስ ምሳሌውን በመተርጎም በዘሪው የተዘራው መልካም ዘር፡ ፍሬ እንዳያፈራ የከለከለውን ነገር ገለጠ። በመንገድ ዳር የወደቀውን ፍሬ የለቀሙት አእዋፍ፡ የእግዚአብሔር ቃል ተቃዋሚ በሆነውና ቃሉ እንዳይበቅል ወይም እንዳያፈራ በሚከለክለው ሰይጣን ተመሰሉ። በቋጥኛማው አፈር ላይ የወደቀው ፍሬ በቅሏል። ነገር ግን ሥሩን ወደ መሬት ሊሰድ አልቻለም። ጌታችን በዚህ ይገልጥ የነበረው፡ በመንፈሳዊ ሕይወት አለማደግ ወይም በእውነት ላይ ሥር አለመስደድ፤ አንድን ሰው በሰደት ወይም በፈተና ወቅት እንዲወድቅ የሚያደርገው መሆኑን ነው። በእሾህ መካከል የወደቀው ፍሬ ደግሞ፤ ለሕይወቱ፤ ለቁሳዊ ፍላጎቱ፤

ለብልጽግናና እርካታ ብቻ የሚያስብን ሰው ምስል ይገልጣል። መልካሙ መሬት ወይም አፈር የሚገልጠው ደግሞ ቃሉን መስማት ብቻ ሳይሆን፤ ልብ የሚያደርገውንም ሰው ነው። ኢየሱስ በሌላ ስፍራ እንዳስተማረው (ዮሐ. 16:13-14)፤ ከንውኑ አንድ ሰው ቃሉን እንዲረዳና በተግባር በመተርጎም፤ ከዚያም አልፎ በተቀበለው ቃል መሠረት እንዲኖር የሚያደርገው የመንፈስ ቅዱስ አገልግሎት ነው። ስለዚህ የአንድ ክፍል የመጀመሪያው ከሆነው ከዚህ ምሳሌ የምንረዳው፤ ዛሬም ቢሆን የእግዚአብሔር ቃል በጌታችን (ሉቃስ 8:12) እና “የመንግሥት ልጆች” በሚላቸው በኩል የሚዘራ መሆኑን ነው (ማቴ. 13:38)። በአድማጮቹ ዝግጁነት የሚወሰን የተለያየ መልስ ይኖራል። ምንም እንኳን በሦስቱ የአድማጭ ክፍሎች ዘንድ ፍሬ ባይገኝ፤ የተትረፈረፈ ምርት እንደሚኖር ግን ቃል ተገብቶልናል።